National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque nationale
MAR 21 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 27 (2374) XXVI aastakäik | Teisipäeval, 12. aprillil 1977 — Tuesday, April 12, 1977 | Üksiknumbri hind 35 senti

Hispaania kommunistid said tegutsemisõigused

MADRIID — Hispaania valitsus andis seni keelu all olnud kommunistlikule parteile seaduslikud tegutsemisõigused, mille tulemusena kommunistidel on õigus kandideerida eeloleval suvel toimuvatel parlamendivalimistel.

Kommunistliku partei tegevus Hispaanias oli teatavasti keelatud kodusõjast saadik, mil kommunistid üritasid Hispaanias võimu ülevõtmist ja maa bolševiseerimist.

Kommunistid hakkasid endile õigusi taotlema kohe pärast Franco surma kuid Hispaania valitsus asus kommunistidele tegutsemisvabaduse andmisel kõhkleval seisukohal ning andis küsimuse ülemkohtule otsustamiseks.

Kuid kohus ei sekkunud küsimuse otsustamisesse ning andis selle Adolfo Suarezi valitsusele tagasi, kes nüüd andis punastele tegutsemisvabaduse.

Arvatakse, et Suarezi valitsusele avaldasid survet kommunistidele järelandmiste tegemiseks Lääne-Euroopa riikide valitsused. Arvatakse, et Hispaanial on nüüd ka palju suuremad väljavaated liituda Euroopa ühisturuga, mida ta juba pikema aja kestel on taotlenud.

Poliitilised eksperdid arvavad, et kommunistid võivad eeloleval parlamendivalimistel saada 10 protsenti äraantud häältest, millega neil ei ole väljavaateid seaduslikult võimule tuiskuks.

Kommunistlikule parteile tegutsemisvabaduse andmine kutsus esile kiiduavaldused pahempoolsetest ringkondadest kuid terava kriitika parempoolsetelt. Parempoolsed kinnitavad, et valitsuse otsus on vastuolus Hispaania kriminaalseadusega, mis keelab totalitaarsete filosoofiatega gruppidel tegutsemise, eriti kui need grupid alluvad rahvusvahelise organisatsiooni korraldustele.

Peapiiskop Konrad Veem asetab piiskop Karl Raudsepale kaela piiskopiristi. Tema taga piiskopid Ingemar Ström ja Sven Danell. Foto: EPL

Vene ajakirjandus süüdistab Ühendriike

Moskva läbirääkimiste ebaõnnestumine aetakse ameeriklaste süüks

MOSKVA — Pärast Ühendriikide välisminister Cyrus Vance ebaõnnestunud reisi Moskvasse, kus venelased tagasi lükkasid Ühendriikide ettepanekud strateegiliste tuumarelvade piiramiseks, on Moskvas kõik rattad käima pandud Ühendriikide uue administratsiooni ja president Carteri süüdistamiseks. Mainitakse, et Ühendriigid peavad mõlema riigi suhetele tekitatud kahju heaks tegema ning järgmine samm selles suunas peab tulema Ühendriikidelt.

Kommunistliku partei peahäälekandja „Pravda" mainib oma juhtkirjas, et Ühendriigid peavad nüüd näitama, kas nad on võimelised suhtuma olukorda realistlikult ning arvestama N. Liidu ja tema liitlaste huvidega.

„Pravda" mainib, et Ameerika Ühendriigid tulid Moskvasse ettepanekutega, millede abil nad taotlesid läbirääkimistel saavutada endi kasuks üheküljeid eeliseid.

Samuti kinnitatakse, et president Jammy Carter ja välisminister Cyrus Vance on pärast Vance ebaõnnestunud reisi teinud avaldusi, mis ei vasta reaalsele olukorrale. Umbes sämalaadsed süüdistavad noodid on peale võtnud N. Liidu valitsuse häälekandja „Izvestia", märkides, et välisminister Vance katsus Moskvat kavalusega ületrumbata.

N. Liidu ajalehtede toon vastab täielikult N. Liidu välisminister Gromõko tigedale ja vihasele hoiakule, mis avaldus pärast Vance lahkumist Moskvas antud pressikonverentsil.

Gromõko süüdistas seal Ühendriikide välisministrit „odavate meetodite" kasutamises läbirääkimistel.

Poliitiliste vaatlejate arvates paistab N. Liidu juhtide ja ajakirjanduse ägedetest sõnavõttudest ja artiklitest siiski läbi soov jatkata häid suhteid Ameerika Ühendriikidega.

MAROKO SÕDURID ZAIRESSE

KINSHASA — Maroko on hakanud andma Zaire'le praktilist abi Angoolast üle piiri tunginud kommunistide tagasilöömiseks. Lennu teel on juba kohale saabunud 1500 maroko sõdurit, kes on saadetud rindele. Prantsuse valitsus on saatnud Zairesse 11 transportlennukit koos meeskondadega, et toimetada maroko üksustele kohale varustust. Sõjalist abi on Zairele saabunud ka Belgiast, kuid Zaire president Mobutu Sese Seko on väga pettunud, et ameeriklased on jäänud sündmuste ükskõikseks pealtvaatajaks.

IISRAELI PEAMINISTER LAHKUS SKANDAALIGA

JERUUSALEM — Iisraeli peaminister Yitzhak Rabin loobus möödunud nädalal oma ametist, kuna ta koos oma abikaasaga on sattunud vastuollu Iisraeli seadustega. Nimelt on selgunud, et Rabinil ja tema abikaasal oli Ühendriikides 20.000 dollariline pangaarve, mis Iisraeli seadustega on keelatud. Mainitakse, et see küsimus ei oleks kunagi nii suureks paisunud kui Rabin poleks arve olemasolu eitanud ja ametivõimudele valetanud. Tema järglaseks töölispartei juhi kohale valiti kaitseminister Shimon Peres, kes on araablastele järelandmiste suhtes palju sõjakama hoiakuga kui seda oli Rabin.

Karl Raudsepp õnnistati piiskopiks

STOKHOLM (EPL) — 27. märts oli ajaloolise ks päevaks eesti kirikuelus: nimelt õnnistas esmakordselt üks eesti piiskop ametisse eesti piiskopi ja esmakordselt sai ameerika manner omale eesti piiskopi. Teatavasti on senised eesti piiskopid ametisse õnnistatud kas rootsi või soome piiskoppide poolt. Seekord, piiskop Karl Raudsepa ametisse pühitsemisel, olid rootsi piiskopid EELK peapiiskopile Konrad Veemile vaid assisteerivas funktsioonis — Stokholmi piiskop Ingemar Ström ja piiskop emeritus Sven Danell.

Piiskopid seisid õnnistamistalitusele kogunenud vaimulikkonna eestotsas — pidulikus protsessioonis oli 11 vaimulikku ja neli mitte-vaimulikku kirikutegelast.

Kell 14, kui Jakobi kiriku kellad jumalateenistuse algust kuulutasid, oli kirik kogunenud täis kirikulisi ja koguduste esindajaid, kes tõusid austamiseks püsti, kui sisenes õnnistamistalitus protsessioon.

Koorilt laulis Stokholmi Eesti Meeskoor Konstantin Türnpu „Kyrie" Rein Tubina juhatusel. Õnnistamisprotsessioon reastus altari ette, kuna piiskopid sisenesid altarisse. Ilmalik assessor Artur Taska luges ette konsistooriumi otsuse Karl Raudsepa kirikukogu poolt piiskopiks valimise kinnitamiseks, viies dokumendi selle järele peapiiskop Veemi kätte, kes asus pidulikku õnnistamistalitust läbi viima.

Traditsioonikohane piiskopi „ametisselaulatamine" näeb ette, et õnnistatav loeb oma usutunnistuse ja vastab õnnistaja küsimustele, kas ta on valmis oma ametit vastu võtama ja oma usku ja kohustusi pidama.

Karl Raudsepp vastas kõlava häälega kõigile küsimustele selge „jah-ga".

Algas õnnistatava piiskopiks riietamine. Talle asetati kaela piiskopi kuldrist, õlgadele must piiskopiornaat ja anti kätte karjasekepp. Altari ees põlvitava piiskopi pea peale asetasid õnnistuseks käed kohalolevad vaimulikud, kes selle järele lugesid igaüks õnnistatavale pühendatud tekstikatke piiblist — eestlased eesti keeles, rootslased rootsi keeles, ent piiskop Danell kui omaaegne eesti kiriku vaimulik eelistas eestikeelset tsitaati. Eesti-rootsi vaimulikest luges John Lindström oma sõnad eesti, Ivar Pöhl rootsi keeles.

Karl Raudsepp sai pähe piiskopimitra ja seisis täies piiskopipäärikuses ametivendade hulgas.

Õnnistustalitus oli lõppenud ja vaimulikud lahkusid altari eest protsessioonis.

Õnnistustalituse laululehele oli valitud arhailise laadiga ja vanas eesti keeles, mh. lauldi „Kui oleks ilm täis kuradeid, kes tahaksid meid neelda..." Stokholmi Eesti Meeskoor laulis Türnpu laulu „Sanctus", altarisse tulid Stokholmi ja Göteborgi koguduste õpetajad August Raidur ja Thomas Vaga pihti-, sõna- ja palvetalituseks. Neist esimene pidas eestpalve, meenutades kodumaad ja uut piiskoppi.

Jutlustajaks oli äsjaõnnistatud piiskop Karl Raudsepp, kes põimis päevateksti käsitlusse oma nooruse karjasepõlve, millele nüüd on järgnenud vaimne karjaseamet. Ta meenutas ka oma järeletuleja Kanada-praosti kohal õp. Helmuth Piiri ootamatut surma pärast ainult kümnendalast ametisolekut.

Karl Raudsepp osutus paeluvaks ja huvitavaks jutlustajaks.

Jumalateenistuse lõpul peapiiskop Konrad Veem õnnistas kogudust pärast Stokholmi Eesti Meeskoori Schuberti „Püha" ettekannet ja koguduse poolt lauldud koraali. Ajalooline jumalateenistus ja piiskopiametisseõnnistamine olid lõppenud.

TERRORISTID MÕRVASID LÄÄNE-SAKSAMAA PEAPROKURÖRI

KARLSRUHE — Lääne-Saksamaal ründasid neli terroristi peaprokurör Siegfried Buback'i autot automaatrelvadega ning mõrvasid prokuröri. 57-aastane Buback tegutses kohtuliku uurijana kurikuulsa Baader-Meinhof'i gängi vastu materjalide kogumisel. Terroristid jälitasid prokuröri autot mootorratastel ning nende kuulirahes sai surma ka prokuröri autojuht.

TORONTO EESTI MAJA VÄIKESES SAALIS
ÕP. EDUARD MÄGI (Kaliforniast)

Kaks ajaloolist-vaimulikku kõnet

Neljapäeval, 14. aprillil, kell 7.30 õhtul: JUHTIV KÄSI AJALOOS

Kesknädalal, 20. aprillil, kell 7.30 õhtul: EESTI LIPU ÕNNISTAMINE TALLINNAS 24. veebruaril 1944 Estonia kontsertsaalis

Palutakse lahkelt kuulama tulla! — Osavõtt vaba.

HAMILTONI EESTI SELTSI SEGAKOORI
ja
HAMILTONI HELLETAJATE

KEVADBALL

laupäeval, 30. aprillil 1977, algusega kell 7.30 õhtul
Royal Connaught Hotel Ballisaalis
112 King St. E. Hamilton, Ont.

Tants B. RUHNO ORKESTRI saatel

Laudade ettetellimine: Valve Tali 628-8801

V.E.S. RAHVATANTSURÜHMA

KEVADPIDU

Laupäeval, 7. mail 1977 a. algusega kell 19.00
U.B.C. Grad Centre Vancouver'is

ÕHTUSÖÖK o BAAR o ORKESTER

Piletid saadaval rahvatantsijate käest

AKADEEMILISE KODU
1. MAI VASTUVÕTT
reedel, 29. aprillil Tartu College'is
kell 8 õ.

Sissepääs $5.— Liikmeil tulla värvides

KANADA EESTI TEATER

MAI VASTUVÕTUKS
HUGO RAUDSEPA ÜLILÕBUS

„MEES, KELLE KÄES ON TRUMBID"

Laup. 30. apr. kl. 4 p.l. — Inform. 485-7823

Eesti Abistamiskomitee Kanadas
Noorte talentide õhtu
toimub Eesti Maja suures saalis
24. apr. kell 4 p.l.

Pääsmed $3.— ja pensionäridele $2.—

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Detente-poliitika uues kuues

Kui Ühendriikide endise välisministri Kissingeri kohtamised Brezhneviga ja teiste nõukogude tegelastega lõppesid alati üksteisele õla peale patsutamisega ja vahuveini klaaside tõstmisega, siis praeguse välisministri Cyrus Vance äsjane reis Moskvasse ja kohtamised sealsete suurmeestega olid palju tagasihoidlikumad, võiks ütelda, et need tõid kaasa isegi teatud kibedusetunde. N. Liidu suurem võimumees partei peasekretär Brezhnev ilmus ainult ühele nõupidamisele, kus ta pidas vajalikuks Ühendriikide presidenti Carterit kritiseerida tema inimõiguste rakendamise poliitika pärast ning venelased lükkasid tagasi Ühendriikide uued ettepanekud strateegiliste tuumarelvade piiramiseks, esitamata omalt poolt uusi ettepanekuid.

Cyrus Vance ühe ettepaneku kohaselt taotlesid Ühendriigid strateegiliste tuumarelvade selle arvu tunduvat kärpimist, mille suhtes Brezhnev ja Ühendriikide tolleaegne president Ford Vladivostokis 1974. aastal kokku leppisid. Samal ajal hõlmas ettepanek ka klausli olemasolevate rakettide moderniseerimise ja uute rakettide konstrueerimise keelustamiseks. Washingtoni teine ettepanek taotles põhiliselt Vldivostoki kokkuleppe aktsepteerimist, kuid ameeriklased ei olnud samal ajal valmis oma uue n. n. „cruise" raketi keelustamisega, mis valmistab venelastele väga palju peavalu.

Moskva pahameel ning hädaldavad ja nurisevad kõned on mõistetavad, kuna Cyrus Vance ei läinud selleks Moskvasse, et iga hinna eest venelastega kokkuleppeid sõlmida ja Brezhnevile järeleandmisi teha nagu seda tehti Kissinger-Nixon-Fordi päevil. Uue presidendi Valgesse Majja saabumisel lõpetati Ühendriikide senine järelandmise poliitika Moskvale ning viidi venelastega toimuvad läbirääkimised reaalsele ning maailma üldist poliitilist olukorda ning Kremli agressiivset välispoliitikat arvestavale pinnale. Lisaks sellele ärritab Brezhnevi ja teisi poliitbüroo mehi Ühendriikide president Carteri uus inimõiguste poliitika, mis nõuab Kremlilt Helsingi kokkulepetest kinnipidamist ja N. Liidus põhiliste inimõiguste rakendamist.

Vance ebaõnnestunud Moskva reisi tulemusi on praegu veel raske täiel määral hinnata, kuid võib oletada, et need lõid N. Liidu ja Ühendriikide senistesse kunstlikult ülesköetud sõbralikkudesse suhetesse suure mõra. Mõned nõrgemanärvilised Ühendriikide ja teiste läänemaailma riikide diplomaadid ja poliitikud arvavad, et Ühendriikide valitsus on läinud oma nõudmistes N. Liidu vastu liiga kaugele ja peaks maailmarahu huvides olema leplikum ja tagasihoidlikum. Eriti kriipsutatakse alla, et N. Liit ei saa enam ameeriklasi ja nende valitsust usaldada kuna uus president oma administratsiooniga ei austa eelmise presidendi ajal sõlmitud kokkuleppeid. Kuid samal ajal leidub ka neid kommentaatoreid ja poliitikuid, kes kiidavad ja ülistavad president Carteri ja välisminister Vance'i kindlat hoiakut, mis on toonud lõpu senisele Kissingeri lipitsemise ja järelandmise poliitikale.

Ühendriikide välipoliitika tulevased suunad olenevad palju sellest kui head närvid on Ühendriikide president Carteril ja tema nõuandjatel sellele survele vastupanemiseks, mis ei tule mitte ainult Moskvast vaid ka Ühendriikide ja paljude läänemaailma poliitikute ridadest. Brezhnevi ja Gromõko teravad kõned Kremlis välisminister Vance kiiaskäigu ajal olid kahtlemata mõeldud Ühendriikide uue administratsiooni proovimiseks ja läänemaailma hirmutamiseks. Selle taktikaga on varematel aegadel palju saadud ja palju võidetud kuid seekord jooksevad need ähvardavad sõnad tõenäoliselt tühja tuulde. Carteri administratsioon on võtnud hoopis teise hoiaku detente suhtes, kui tehti seda Kissingeri-Nixon-Fordi päevil ning Carteri välispoliitilised nõuandjad mainivad kainelt ja kaalutult, et N. Liidu ja Ühendriikide vahekorrad, eriti kaubandus ja venelastele antavad krediidid, olenevad suurel määral venelaste käitumisest. Ning välisminister Vance Moskvas viibimise ajal ei olnud see käitumine kaugeltki sõbralik ja konstruktiivne vaid vaenulik, insinueeriv ja isegi häbematu.

K. A.

Montrealis toimus traditsiooniline noorte kevadpidu rikkaliku kavaga. Pildil näeme noortejuhti Endel Rubergi rohkearvulist külalisperet tervitamas. Foto: E. Sügise

Aksel Linkhorst

1978 – Eesti Noorte-Aasta

Kavatsuste kohaselt pühendatakse aasta 1978 eesti noorsoole ja selle sisustamiseks on ka ettevalmistused juba käigus. Erilise Noorte-Aasta peamiseks eesmärgiks on, et eesti rahvusest noored jääksid ühendusse eesti kultuurielu ja seltskondliku tegevusega, et nad aitaksid kaasa eestluse säilumisele võttes järkjärgult rahvusliku töö juhtimise vanemalt põlvkonnalt oma kanda.

On väga hea mõte, et Noorte-Aasta ürituste läbiviimine tahetakse võimalikult suures ulatuses noorte endi korraldada jätta. Energilisemad noored oma eeskujuga tõmbavad ise kõige paremini veel teisi noori asjale ligi.

Püüame üksikasjalisemalt järjestada neid elunähteid, millised on seotud järelduleva põlvkonna küsimustega.

Põhialus eestluse säilitamise seisukohalt rajatakse vanemate poolt lapsele eesti keelt õpetades.

Esimesed sammud väljaspool kodu viivad lapse eesti lasteaeda, kus neid leidub, ja edasi täiendus- või kohalikku algkooli.

Keeleõppimisele lisandub nüüd juba muidki aineid, millised tutvustavad päritolu maad, selle ajalugu, geograafiat ja kultuuri üldiselt. Noorte-Aastal kerkib kindlasti uue aktuaalsusega üles õpperaamatute küsimus.

Praegusel ajal on etnilise omapära säilitamisele vaba maailma maades üha suuremat aktsepteerimist osutatud. On levinenud arusaamine, et mitmekeelsus mõjub individi arengule soodustavalt ning et etniliste gruppide vaimne pärand vaid rikastab vastava maa kultuurilist üldpilti.

Tsiviliseeritud maades sobib seega kohaliku elulaadi ja kommete omandamine hästi kokku erinevate rahvusgruppide endi kultuuri ja omapära säilitamisega. Nii väldítakse kuuluvuse või identsuse seisukohalt hingeliste konfliktide tekkimine, mis aitab kaasa ka segaabieludest võrsuvate noorte kasvatust positiivselt suunata. Kui see hoiak meie kasvavatele noortele ka veel nende endi veenete kohaselt selgkes saab, siis hakkavad nad eestluse eluavaldusi väljaarenenud teadlikkusega toetama.

Kõrvuti eestikeelse alghariduse omandamisega astuvad noored skautide-gaidide ridadesse. Noored on juba varakult ühenduses eesti kirikuga, kus nad täisikka jõudmise teel koos oma rahvusest kaasaegsetega käivad leerióppusel.

Vastavalt oma annetele ja kalduvustele liituvad noored laulukooride, muusikaringide, näite- ja rahvatantsurühmadega ning lööval kaasa mitmesugustes spordiharudes, millega kindlustatakse laialdane kandepind eesti isetegevusele ka edaspidiseks.

Täiseale lähenedes algab suurele osale iseseisva leivateenimise aeg, valides endale huvide- ja võimetekohase tööala. Teised rühivad edasi hariduse täiendamise teel. Neilt kõigilt oodataks eestluse organiseeritud tegevuse juure jäämist, kusjuures üheks eriliseks soovituseks on, et kõrgemat haridust taotlejad liituks eesti akadeemiliste organisatsioonidega.

Haritlaskonnalt nõutakse esijoones elavat ja juhtivat osavõttu rahvuslikest üritustest. K. Pätsi 100. sünnipäeva aastal olid Eestit tutvustava raamatu väljaandmisel just akadeemilised organisatsioonid nii tegeliku töö kui majanduslike panuste poolest peamisteks kohustuste kandjaiks. See asjaolu õigustab lootust hellitada, et ka Noorte-Aasta initsiatiivide võtmisel ja majandusliku kandepinna loomisel eesti haritlaskond sammub esireas.

Akadeemilistes organisatsioonides on juba loodud ja on loomisel vastavad toimkonnad, kes ülemaailmses ulatuses oma liikmeid õhutaks Noorte-Aasta üritusi toetama ja neist osavõtma.

Eesti teadlastel on võimalusi kõikides maades mitmesugustesse rahvustesse kuuluvate kolleegidega vastastikuse arusaamise nivool ka Eesti probleeme puudutada. Noorte-Aastega seoses on seepärast üheks sooviks, et järgnevate põlvkondade teadlased jääksid ühendusse eesti teadlaste organisatsioonidega, et nende kaudu osavõtta eestluse huvide kaitsmisest.

Eeskätt noorema põlvkonna haritlaste korraldusel toimub eesti kultuuripäevi ja rahvaülikooli taolisi suvekursuseid. Need on mitmepalgeliste otsingute ja ideede vahetamise areeniks, kus nagu iga rahva nooruse juures tahetakse elutõdede mõistmise poole pürgida ja lahtistele küsimustele vastuseid leida. Eesti noored on neil aladel osutanud silmapaistvat isetegevust.

Vabadusvõitluse sektoris on peamiselt eesti, läti ja leedu noorte kanda BATUN'i tegevus. Senini ei ole olnud reaalseid väljavaateid Balti riikide küsimuse ametlikult Ühendatud Rahvaste päevakorda võtmiseks.

BATUN on aga ÜR liikmesriikide informeerimisel üheks teerajajaks olnud ning nende töö tagajärjel on balti probleeme ÜR sõnavõttudes aegajalt ka puudutatud.

Kuid üldiselt ei tegele eesti noored küllaldasel määral meie vabadusvõitluse jaoks loodud organisatsioonides, kus on alaliselt päevakorral kogu eesti rahva saatust puudutavad küsimused. Noorte-Aasta üheks tungivamaks käsitlusaineks kujuneb uue generatsiooni tihedam sidumine vabadusvõitluse tööga.

Eesti rahva okupeerijad tahavad teda ajajooksul lämmatada oma järjekindlate venestamise püüdlustega, millisele rahvamõrvale tähelepanu juhtimine vaba maailma eestlaskonna poolt neile aga teatud takistusi ette veeretab. Oma plaanide libedamaks läbiviimiseks ootavad venelased, et aeg ise hakkaks kulutama vaba eestlaskonna rahvuslikke tundeid ja tema vabadustahet loiumaks muutma.

Vaenlane tunneb oma erinevast vaatevinklist ka huvi järelkasvu küsimuste vastu väljaspool okupeeritud kodumaad. Kuid okupantidel on samal aja küllaltki muresid dissidentide liikumisega omaenda valitsemispiirkonnas. Õiguse ja õigluse otsimisel sammub just noorus, eriti noorem haritlaskond, seal esirinnas.

Vabamate tuulte ilmnemisel peale Stalini kadumist julgesid ka tudengid Moskva ülikooli juures juba teatud nõudmistega esineda

Jaan Lattik tähendas siis ühes aktusekõnes, et tsaariaegsete kogemuste najal on teada, kui vene üliõpilane mässama hakkab, siis on vägivalla rezhiimile esimesed mõrad tekkinud.

Noorte-Aasta ideed ja taotlused ei piirdu ainult vaba maailma eesti nooruse küsimustega, vaid tähelepanu suundub samal ajal eesti noorte tunduvalt raskematele probleemidele ikestatud kodumaal. On ju üheks Eesti tuleviku eelduseks, et eesti noorus kodumaal ja väljaspool kodumaad räägiks võimalikult ühist keelt ning looks omavahel usalduslikud ja selgelt mõtestatud vahekorrad ühiste vabadusideede kandmiseks.

Uudne õhkkond inimõiguste ühetaolise rakendamise osas ei taotle ainult üksiku indiviidi õiguste kaitset, vaid ka kogu rahva õiguste, nende hulgas enesemääramise õiguse tunnustamist. Kui eesti noored neist kõrgetest põhimõtetest noorusele omase idealismiga kinni haaravad, siis võivad nad asju liikuma panna, milliseid vanemad mõnikord peavad praktiliselt raskemini läbiviidavaks.

Õilsamatel põhimõtetel on see imetlustäratav võime, et nad üksteisest geograafiliselt ka kõige kaugemal asuvaid maid võivad ühisele hoiakule suunata.

See annab meile endile hoogu ja võime mõnikord kogeda, et õiguse põhimõtete abil ei olegi liialt ülejõukäiv ka Eesti huvides rahvusvahelisel foorumil tähelepanu äratada. Kui eesti noorus hakkab õiguse ja õigluse nimel vabadusvõitlust edasi juhtima, siis on talle moraalne võit alati kindlustatud. Niisugusele võidukale aluspõhjale võime rajada oma kaugemad lootused eesti rahva vabanemiseks.

Kommentaarid

Kuidas on lood põhiliselt Ühendriikide ja N. Liidu vahelise detente poliitikaga? Teatavasti endine USA president Ford sattus presidendi viimase valmiskampaania detente poliitikat käsitades niivõrd ummikusse, et ta seda sõna enam ei lubanud tarvitada ning pärast praeguse välisminister Vance ebaõnnestunud külaskäiku Moskvasse räägitakse juba pärist avalikult detente poliitika nurka heitmisest.

See ei ole siiski nii lihtne nagu välispidiselt paistab. Endine välisminister Kissinger osava kombinaatorina kudus venelastega suhtlemisel suure võrgu, mis eksisteerib veel praegugi. Tihe koostöö venelastega toimub ligemale tosinal alal, alustades põllumajandusest ja lõpetades maailmaruumiga. Praegu on venelastel ja ameeriklastel käsil ligemale 240 ühist uurimisprojekti mõlemaga tegelevad üle tuhande eksperdi. Raske on üksikasjaliselt hinnata selle koostöö tagajärgi ja tulemusi, kuid kahtlemata on venelased suured võitjad, eriti maailmaruumi tehnoloogia alal.

Ameeriklased kurdavad ka, et venelastega on väga raske koos töötada, kuna nad on väga umbusklikud. Nii on paljud piirkonnad Venemaal ameeriklastele suletud ning neile ei anta julgeoleku printsiipe silmas pidades vajalikku informatsiooni käimasolevate projektide kohta.

Endise välisminister Kissingeri teooria ja filosoofia kohaselt pidid sellised praktiilsed koostöö projektid paljudel aladel viima kahe rahva vahelisele ideoloogilisele lähenemisele ning aitama leevendada poliitilisi lahkarvamisi. See filosoofia näitab kõige kujukamalt, et Kissinger oli oma väispoliitika kujundamisel rohkem akadeemik ja naiivne teoreetik kui praktilise tegeliku olukorraga arvestav poliitik. Elu näitab, et kahe suurvõimu vaheline praktiline koostöö on täielikudt ebaõnnestunud. Ei ole mingisuguseid tundemärke, et koostöö venelastega oleks muutnud nende välispoliitikat ja maailmavallutamise plaane. Ei ole ka tõendeid, et teadlaste vahelised isiklikud kontaktid oleksid mõjutanud venelaste poliitilist süsteemi või mõtlemisviisi. Võib ütelda, et Kissingeri ja Nixoni grandioosne detente poliitika on olnud suur paljudes värvides sirendav seebimull, mis on teeninud ainult Kremli huvisid.

*

Kuuba diktaator Castro tegi äsja Aafrikas ringreisi sooritades suurt häält ja lubas kõiki mustade riike varustada tankide, lennukite ja kahuritega, et „võidelda imperialistlikkude jõudude vastu". Castro viibis Aafrikas kuu aega ja külastas selle aja kestel Liibüat, Somaaliat, Tansaaniat, Mosambiiki, Abessiiniat, Angoolat ja Alzheeriat. Igal pool käitus ta kui suure maailmariigi suur juht kelle kasutuses on suured soomusmasinate ja lennukivabrikud, kust Castro on valmis heldekäeliselt välja jagama reivi, mis peavad aitama Aafrikas laiendada kommunistliku maailmavallutamise plaanide silmapiiri.

Praktiliselt on Fidel Castro maailma poliitilisel areenil ainult N. Liidu agent, kelle kaudu Kreml levereerib oma relvi Aafrika riikidele. Castro, kelle kommunistlik rezhiim Kuubal püsib ainult N. Liidu tohutul toetusel, peab oma peremeestele ka midagi tagasi maksma ning see tasumine toimub Aafrikasse võitlema saadetud kuubalaste elu ja tervise arvel.

Aafrikas praegu käimasolev mäng on suurejooneline operatsioon, mille lõppeesmärgina venelased planeerivad kogu Lõuna-Aafrika vallutamist ja Kremli impeeriumi alla painutamist. Selle operatsiooni ettevalmistuste raamides viibis äsja Aafrikas N. Liidu president Podgornõi ning selle plaani rakendamiseks sõitis Aafrikas sealsete riikide „vabaduse ja iseseisvuse" sildi all ringi ka Kremli agent Fidel Castro, kes isegi oma kahkivärvilised püksid on pantinud Moskva poliitbüroole.

AMI

Vastuseks endisele sõduripoisile

„Endine sõduripoiss" (tundmata auaste Eesti sõjaväes) oma lugejakirjaga „Vaba Eestlases" nr. 22 — 22. 03. 1977 ei lükka ümber meie artiklis samas ajalehes nr. 18 — 08. 03. 1977 esitatud fakte, mis jäävad toodud kujul püsima. Fakt on, et Rootsis puuduvad Eesti võitlejate ja vabadusvõilejate ühingud, kuid asub vast mõningal määral soomepoisse ja teisi end. Eesti sõdureid organiseerimata kujul. Pole teateid, et viimased oleks seal kusagil legaalselt esinenud mingi ühingu või üksusena. Ka pole „Vaba Eestlase" ja „Meie Elu" s.a. kalendrites Rootsi Eesti organisatsioonide nimestikes leida ühegi sarnase organisatsiooni nime.

Kes peaks siis seal olema ESTO '80 raames Eesti sõjameeste ürituste ettevalmistajaks ja korraldajaks? Missugune organisatsioon on selleks andnud oma nõusoleku? Kui selline leitakse või asutatakse, siis pole KEVÜL-ul midagi ESTO '80 korraldamise vastu Rootsis. Seni seda aga kahjuks leitud pole (vt. „Vaba Eestlane" nr. 23 — 24. 03. 1977 esimene lhk.).

Endisel sõduripoisil on õigus, et Rootsi on sügavate demokraatlike traditsioonidega maa, kus suured vabadused ka rongikäikude korraldamise alal. Neid ongi korraldatud rohkesti ja sotsialistlike punalippude all on nähtud kaasamarssimas ka Eesti vasakpoolseid kaasmaalasi, kuid mitte meie sõjaväelisi rühmitusi.

Sügava demokraatia miinuspunktideks on olnud see, et Rootsi esimese riigina tunnistas de jure demokraatlike Balti riikide vägivaldset vallutamist N. Liidu poolt, andis viimasele üle E.V. välissaatkonna Rootsis koos kõigi varadega ja samuti ka 144 asüüli otsinud Eesti, Läti ja Leedu sõdurit, kes isamaalastena olid julgenud oma demokraatlikku kodumaad kaitsta kommunistliku N. Liidu sissetungi vastu.

Lõpuks endine sõduripoiss kahetseb, nagu ei leiaks meie viimastel aastatel ühist keelt eestlaskonna teiste organisatsioonidega mitmetes küsimustes. Võime siiralt kinnitada, et KEVÜL-ul pole olnud olulisi lahkarvamisi ühegi Eesti rahvusliku organisatsiooni kui tervikuga, küll on aga vahel tegemist olnud mõne organisatsiooni üksikute liikmetega ja nende mõttekaaslastega, kes on laskunud suhtlemisse ja koostöösse meie vaenlasega (KGB), mis on vastuolus ESTO '72 ja ESTO '76 resolutsioonidega. Sama ringkond on alati näidanud vaenulikku hoiakut ja kriitikat ka meie kui võitlejate vastu. Kas tahab „endine sõduripoiss ja tõsine rahvuslane" nüüd ka kuuluda sama grupi hulka?

Kui vabad eestlased oma suures enamuses toimiks nimetatud ringkonna ja meie vaenlase soovide ning õpetuste kohaselt, siis vabadusvõitlus kui niisugune minetaks oma sügava tähenduse ja kaasmaalased okupeeritud kodumaal kaotaksid viimase lootuse võõrast kommunistlikust ikestusest pääsemiseks. Lootuse kaotus on aga kõige raskem kaotus (R. Piirvee).

KANADA EESTI VÕITLEJATE ÜHINGUTE LIIDU JUHATUS

VALVEARST NÄDALALÕPUL

16. ja 17. apr. on valvearstiks dr. R. Vanaselja, tel. 751-7777.

R. Piiroja tuli E. Saage asemel EKN-i

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas juhatus pidas oma koosoleku, kus tehti tagasivaade vahepealsele tegevusele ja arutati lähema tegevuskava küsimusi. EKN kevadine üldkoosolek otsustati pidada laupäeval, 30. aprillil. Surma läbi lahkunud EKN liikme **Elmar Saage** asemele kutsuti EKN koosseisu järgmine kandidaat Rein Piiroja.

EKN esimees U. Petersoo andis koosolekul informatsioonilise ülevaate temal olnud kokkusaamisest välisminister D. Jamiesoniga ja välisministeeriumi ametnikega olnud läbirääkimistest. Torontos toimunud rahvusgruppide esimeeste kokkusaamisel välisminister D. Jamiesoniga vahetati mõtteid eeloleva Belgradi konverentsi üle ja avaldati soovi, et Belgradi mineva Kanada delegatsiooni koosseisu kuuluks ka rahvusgruppide esindaja. Ühtlasi toodi ette rahvusgruppide eitav seisukoht Nõukogude Liidust saadetavate nn. kultuuriliste delegatsioonide suhtes. Välisministeeriumi ametnikega Ottawas olnud läbirääkimistel EKN esimees selgitas mõningaid eesti rahvusgruppi huvitavaid küsimusi.

Koosolek konstateeris Ottawas toimunud järjekordse Balti õhtu head kordaminekut ja avaldas tänu EKN abiesimeestele W. Pentile ja L. Leivatile ja õhtu teadustajale E. Kiilaspeale Balti õhtu korraldamisel ja läbiviimisel antud kaasabi eest.

Lähemalt käsitati koosolekul Balti Liidu tegevuse korraldamist, kuna Balti Liidu juhtimine läheb üle eestlaste kätte. Eriti tuleb tähelepanu juhtida küüditamiste mälestusaktuse läbiviimisele. Ühe Kanada poliitikategelase kõnelejaks saamiseks on juba samme astutud.

Eestlane investeerib 1 miljon dollarit restorani ümberehitamiseks

Toronto Calendar Magazine aprillikuu numbris ilmus pikem kirjeldus Torontos tegutsevast noorest eesti restoranipidajast Tom Kristenbrun'ist, kes omandas tuntud restorani The Ports of Call'i ning alustas sellega ümberehitamisega, mis läheb maksma 1 miljon dollarit ning kujuneb tõenäoliselt kõige suuremaks restoranide komplektiks sellel mandril hõlmates kolm restorani, kolm baari ja vabaõhu kohviku, mahutades 1500 inimest.

Tom Kristenbrun on 36-aastane ja on õppinud majandusteadust. Restoranipidamisega alustas ta 1969. aastal, mil ta ostis koos ühe teise ärimehega Torontos The Jarvis House'i. Nüüd on Tom Kristenbrun jõudnud nii kaugele, et tema isiklikult või see kompanii, kus ta on president, omab täielikult või osaliselt peale The Ports of Call'i mis avatakse nüüd The Portsi nime all, Jarvis House'i, Ascot Inn'i Rexdale'is, Riverside Lodge'i Oakville'is, Fryfogles'i Londonis, Ont. ja Toby's Good Eats'i Torontos. Kuid peale selle on ta veel seotud El Mocamboga, kus Margaret Trudeau käis kuulamas Rolling Stone'i muusikat ja Bemelmans'i restoraniga, mis avatakse Torontos Bloori tänaval aprillis.

EERIK PURJE

KINDLUSTUSBÜROO

Kõik kindlustusliigid

958 Broadview Ave., Suite 203

Toronto, Ont. M4K 2R6

Tel. 461-8900

H. KIRIK
Insurance Agency

KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 209
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

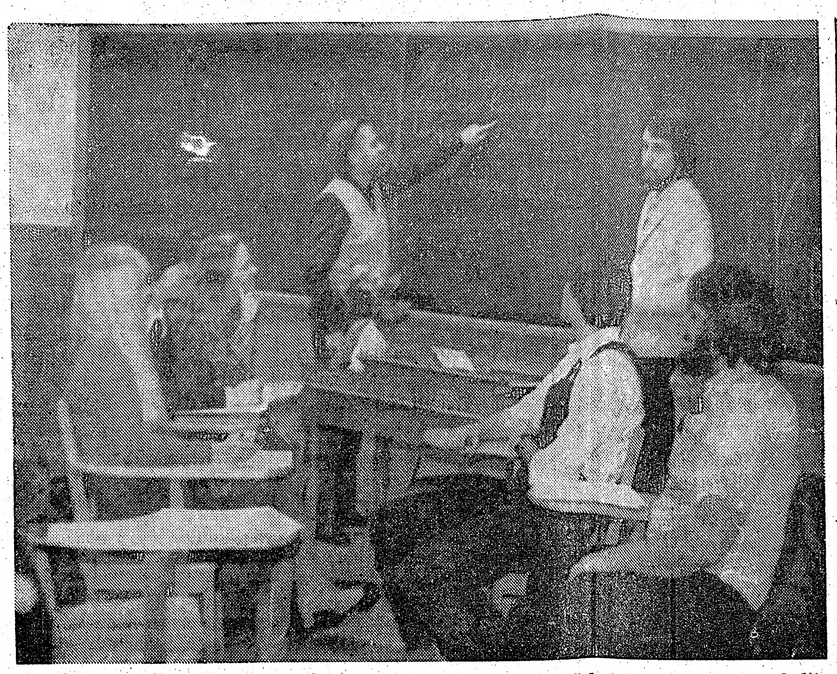

Kuidas käändub sõna harras? Tahvli juures Vello Salo ja Toomas Salumets. Istuvad (vasakult) Lilina Puust, Asta Lokk, Alja Pirosok, Harry Wei de ja Mart Aherma. (Aino Läänemetsa foto).

Eesti keele kursus oli mitmekülgne ja kasulik

Keelekursus Toronto ülikooli juures lõppes — Toronto eestlaste suure keskusena peaks andma rohkem osavõtjaid

Akadeemilisel aastal 1976/77 oli Toronto Ülikooli juures töötava School of Continuing Studies kavas esmakordselt ka eesti keele kursus, millele registreerus 11 osavõtjat. Kursus kestis ametlikult 20 × 2 tundi, ajavahemikul 5. okt.—8. märtsini, kuid jatkub mõnede osavõtjate soovil veel „eraviisiliselt" instruktori, dr. Vello Salo vastutulekul.

Ülikooli tasemel toimuvate keelekursuste korraldamisega oleme Torontos küll hiljaks jäänud, sest praegu on ülikoolid uute kursuste kavassevõtmise asjus juba puhtmajanduslikel põhjustel väga tagasihoidlikud. Võimatu see siiski pole nüüdki. AABS, kelle eestvõttel esimene kursus teoks sai, soovib Balti riikide keelte õppekavasse võtmist ka tulevikus silmas pidada.

Meie lõunanaabrid lätlased on sedakorda meist märksa akiivsemad olnud, saades kursused enne meid käima.

Sel talvel oli neil juba kaks erikursust, algajaile ja edasijõudnuile. Üks sai maksimaalse lubatud arvu osavõtjaid (18), teisel jäi sellest piirist õige veidi puudu.

Kui mõelda eesti noorte suurele arvule Torontos, tuleb tänavust osavõtjate arvu küll madalaks pidada. Mõned meie üliõpilastest ütlevad, et nad oleksid tulnud, kui kursus andnuks nn. krediitpunkte. Niisuguse kursuse saamiseks tuleb aga kehtiva korra järele enne tõestada, et on olemas huvi! Selleks peaks praegu olemasolevaist eesti keele kursustest vähemalt kolmel aastal osa võtma umbes täisarvuline grupp (18).

Siin on tegemist nagu väikese nõiaringiga: soovitud kursuse käikusaamiseks on vaja asjahuvilisi n. ö. eelkursustele, asjahuvilised ei ole aga huvitatud eelkursustest...

Mida arvavad asjast tänavuse kursuse osavõtjad, kes ei saanud oma töö eest nn. akadeemilisi punkte (ega teinud ka eksameid)? Kas tasus neil kursustel käia? Kas nad soovitavad osavõttu teistele? Siin mõningad arvamised:

— Minul on kaks väikest last ja ma tahan neile head eesti keelt õpetada. Selleks on endal vaja enne õppida. Imestan, et kursusele polnud rohkem soovijaid: nüüd, kus olen ise grammatikat õppinud, kuulen kui palju vigu tehakse. Paljudel oleks vaja oma teadmisi täiendada.

— Mul oli grammatika juba täienduskoolist enam-vähem selge, aga kordamine tegi head. Harjutused oleksid võinud raskemadki olla.

— Ma ei saanud täienduskooli lõpetada ja tahtsin oma teadmisi täiendada, ka sellepärast, et õpin just keeli.

Alguses arvasin, et edasijõudnute kursus „käib mul üle pea", kuid nüüd näen, et olen saanud hea ülevaate ja oskan raamatute abil ise edasi õppida.

— Olen juba Eestis keelt õppinud, kuid huvitas keele areng viimasel ajal. Ka on mõndagi meelest ära läinud ja kui lapsed küsivad, et miks just nii või teisiti kirjutatakse, ei oska äkki vastata. Nüüd sain hea kordamise ja olen sellega väga rahul.

— Kursus oli minu arust suhteliselt mitmekülgne ja andis hea suuna edasiõppimisele omal käel. Mind huvitab igatahes rohkem kirjandus, millega sel kursusel tegelesime vähe.

— Õpetan ise keeli ja leian, et kursus oli väga hea, isegi vaimustav. Oli erakorraline võimalus täiendada teadmisi eesti keele alal ja saada uusi ideid ka keele õppimise ja õpetamise ning tõlkimise alal.

— Üldmulje oli väga hea, õppisin kursuse jooksul mõndagi juurde. Hea oleks, kui materjalid saaks kätte nädal aega varem, et tundi ka ette valmistada.

Õppematerjali küsimus, nagu kuuleme, oli sobiva õpiku puudumisel lahendatud instruktori poolt koostatud üle 60 lk. käsikirjaga, mis valmis tegelikult ainult üheks tunniks vajalike osade kaupa.

Nüüd on käsikiri olemas ning seda saab tulevikus õpilastele ka ette kaasa anda.

Eesti keele kursuste tulevik? AABS on Toronto Ülikooli palunud eesti keele kursust ka tuleval aastal samal kujul (edasijõudnuile) ja sama lektori juhendusel. Tuleb loota, et eesti organisatsioonide juhatused võtaksid tõsiselt arutusele oma nooremate liikmete suunamise keelekursustele. Eriti peaks asi huvitama akadeemilisi organisatsioone, kes võiksid noortele välja panna ka ergutusauhindu ja stipendiume. Oleks hea, kui need asjad tuleksid arutusele enne talvise seltskondliku tegevuse hooaja lõppu, nii et tuleva akadeemilise aasta alguseks võiksid eesti keele kursused startida suurema osavõtjate arvuga. See on kogu eesti ühiskonna huvides.

Praostkond valmistub sinodiks

Õp. Hendrik Laur'ilt pikem referaat

E. E. L. K. Kanada praostkonna viies sinod toimub Torontos laupäeval, 23. aprillil algusega kell 9.30 Redeemeri Luteriusu kiriku ruumes, Indian Road'i ja Bloori tänavate nurgal. Sinodi korraldamine on tänavu Toronto Jakobi koguduse õlgadel.

Sinod algab palvusega kirikus. Sellele järgneb esimene töökoosolek, mida E. E. L. K. põhimääruste kohaselt juhatab praosti k. t., assessor õp. O. Puhm. Päevakorras on peamiselt aruanded, tegevuskava, eelarve ja valimised.

Kuna senine praost on nüüd E. E. L. K. piiskop ning abipraost H. Piir ning praostkonna sekretär V. Rebane on aasta jooksul surma läbi lahkunud, siis tulevad need kohad valimiste teel täitmisele.

Koguduse Naisringilt järgneb lõunasöök koguduste delegaatidele ja õpetajatele.

II töökoosolek on reserveeritud peamiselt referaatidele. Õp. Hendrik Laur refereerib teemal „Kogudus Jumala perekonnana" ning piiskop Karl Raudsepp teemal „Usu ja jumalateenistuse aasta". Nendest õp. Laur, kes on E. E. L. K. Seattle ja ühe ameerika luteriusu koguduse õpetaja, viibib esmakordselt Torontos. Õp. Laur on sündinud Tartus 1937, saanud oma hariduse Saksamaal ning USA's. Lõpetas 1964 Augustana Luteriusu Seminari Rock Islandis, Illinois. Asutas ingliskeelse koguduse Great Falls'is, Montanas ning teenis seda kogudust üle nelja aasta.

Täiendas end hiljem mitmel alal Chicago ja Argentiina Luteriusu Seminarides ning keelteinstituudis Mehhikos.

Oli 1970—73 EELK Buenos Airese Reformatsiooni koguduse õpetaja ning samal ajal EELK Sao Paulo koguduse hooldaja õpetaja. Õp. Laur teenib sinodi lõputeenistusel.

Sinod lõpeb jumalateenistusega, algusega kell 3.30. Teenistus on armulauaga ning teenivad kõik sinodist osavõtvad pastorid. Jumalateenistusel on Toronto eestlaskonnal võimalik kuulda väljaspool Torontot elunevaid õpetajaid. Nõnda peab pihiköne õp. O. Lootsmaa Londonist ning jutlustab õp. Heino Laaneots Montrealist.

Uue praosti, abipraosti ja praostkonna juhatusliikme õnnistab ametisse piiskop K. Raudsepp.

Õpetajad O. Gnadenteich, L. Leiv, T. Nõmmik, U. Petersoo, O. Puhm ja A. Taul teenivad kaasa liturgias ja armulaual. Õnnistab uus praost. Solistiks on Valve Tali Hamiltonist, orelil teenib Leida Pilt.

© Stokholmi Eesti Ühing pidas oma aastakoosoleku 9. 3. 1977. Ühingu juhatusse valiti: auesimeheks Nikolaus Metslov, esimeheks Alex Miilits, abiesimeheks Roman Väli, laekuriks Evald Tammert, sekretäriks Ülo Ignats ja ametita liikmeteks Aleksander Kull ning Juhan Mägiste.

Abielud üle Soome lahe jatkuvad

STOKHOLM (EPL) — Kuigi soome ajakirjandus on mitmel puhul jutustanud hoiatavalt soome-eesti abielude karile jooksmisest, toob tihe suvine liiklus Helsingi-Tallinna vahel kaasa ikka ja jälle uusi hõimuabielusid. Tavaliselt on peig soomlane, pruut eestlane, kuna noortel eesti meestel on raskused maalt lahkumisel märksa suuremad. Soome pildiajakirjad toovad ära järjekordse romansi Merikese ja Tero vahel.

Tero Santahuhta tutvus Merikesega selle tõttu, et eksis Tallinnas oma neljandal reisil 1973 ära. Merike oli ühe lahkelt teedjuhatava nooruki õde. Armastus sugenes kirjavahetuse teel. Juunis 1974 toimus kohtumine Tallinnas ja kihlus.

Abiellumiseks oli tarvis palju pabereid, pulmad saadi pidada alles 3. septembril 1975.

Tero pidi läbi tegema mitmesuguseid eesti pulmanalju, sööma kanget eesti sinepit ja koorima sibulaid. Kolme päeva pärast pidi Tero tagasi Soome sõitma, viisum lõppes.

Algas uus paberisõda, et noorikut Soome saada. See kestis pooleteist aastat ja noorpaar hakkas juba lootust kaotama. Jaanuaris 1976 tuli äkki teade — Merike olgu nelja päeva jooksul Eestist läinud. Paberisõda ja Tero vahepeal sooritatud 20 nädalalõpumatka Eestisse andsid lõpuks tulemusi.

Merikesel oli kaasas seitse kohvrit ja 400 marka raha.

Ta oli väga hämmastunud ja ütles olevat sattunud hoopis uude maailma.

Juba reklaamituled pimestasid. Ja kaupade rohkus aina meelitas ostma. Paar kuud Soomes olnuna võtab Merike kokku oma muljeid:

— Siin on toiduainete kaupluses nii palju kohvi ja maiustusi. Tallinnas polnud viimase „poole aasta jooksul üldse kohvi saada, samuti mitte vürtse. Soomes on nii palju piimaliike, meil ainult üks. Viimasel ajal on liha Eestis jätkunud ainult restoranidele. Eestis on küll või, leib ja mõned muud ained odavamad. Soome naised küpsetavad kodus leiba ja teevad palju käsitööd.

Meil ei jõudnud seda keegi teha, suurem osa naisi käivad tööl.

Merike, kes Eestis oli hakanud arstiks õppima, kavatseb hakata vene keele tõlgiks. Aga enne seda peab ta soome keele ära õppima.

Soomlased on Merikese naeslest pisut kadedad ja võistlevad elustandari suhtes üksteisega. Ka tööpuudus Soomes hämmastas teda. Selle vastu on korterid Soomes palju paremad. Eestis oleks noorpaar pidanud elama Merikese ema korteris.

Merike on olnud Eesti silmapaistvamaid naismaletajaid, ta võitis 1973 Eesti noortemaile meistrivõistlused.

Erakordne austusavaldus prof. dr. A. Vööbusele

Äsja ilmus trükist teos pealkirjaga: Johannes von Mossul: Bar Sira, väljaantud Saksamaal, Göttingeni Teaduste Akadeemia poolt. Teos on pühendatud prof. dr. Arthur Vööbusele ja tema uurimistööle. Pühendusleht kannab prof. H. Dörriese, W. Strothmanni ja teiste nimesid

See, väga erakordne austusavaldus on tingitud prof. dr. A. Vööbuse käsikirjalistest avastustest, nende senitundmata allikate väljaandmisest ja neil põhjenevatest publikatsioonidest.

Teose üleandmine toimus süroloogide rahvusvahelisel kongressil Pariisis. Prof. G. Wiessner kui Göttingeni Akadeemia esindaja tõstis omas pikemas sõnavõtus esile nende väga haruldaste käsikirjade avastusi ajaloo, kirjandusloo, kultuuriloo ja õigusajaloo alal ja nende väljaandmist, mis uurimist otse uskumatul viisil on edasi viinud. Eriti soojalt tõi ta esile, et eestlaste poolt rajatud teaduslikud traditsioonid nende ülikoolis, vabas Eestis, isegi praeguses olukorras, kus Tartu ülikool on halvatud, võivad rikastada rahvusvahelise teaduse varasalve. Samuti ka seda, mida rahvusvaheline teadus võlgneb sellele vaimule, mida eestlased on suutnud rajada ja arendada nende ülikoolis.

Prof. G. Wiessner lõpetas oma kõne sõnadega, et need on avastused, mis jäädavalt jäävad seotuks Eesti nimega.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 senti. Üksiknumbri hind 35 senti.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197..... Tellimise katteks lisan $ ..... sünjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

IGAVIKKU LAHKUS ARMAS SÕBER

ARMAND SAUNIK

Mälestavad sügavas leinas

KONRAD ja ELEONORE SEPP
RAOUL ja VILMA SEPP

UNUSTAMATA HEAD SÕPRA

ARMAND SAUNIK'ut

mälestavad sügavas leinas

J. SIIG perekonnaga
H. TOOTS abikaasaga
MARTA TAMM

ENDIST PEREMEEST

ARMAND SAUNIK'ut

mälestavad leinas

LEIDA RAIDLA
I. MARKS perekonnaga
A. TOMINGAS perekonnaga
A. JAAMUL perekonnaga

ARMAST SUGULAST JA SÕPRA

ARMAND SAUNIK'ut

mälestavad sügavas leinas

HELMUT ja LIA LELOV
MONIKA ja ROB

UNUSTAMATUT ARMAST JA HEAD RISTIISA

onu SULO't

mälestab kurbuses

PIRET

ARMAST

SULEV SOOVISTE't

mälestavad

REIN LENK perekonnaga
ARNOLD RUMVOLT perekonnaga

ARMAST

HEDDA WICHMAR'it

mälestavad sügavas leinas

TOIVO MARK perekonnaga
RITA MARK
EVALD RAUA

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

OSA LEINAKUULUTUSI ILMUVAD JÄRGMISES „VABA EESTLASES"

Tehnilistel põhjustel jäid „Vaba Eestlase" käesolevas numbris osa leinakuulutusi avaldamata, mida talitus palub vabandada. Kuulutused ilmuvad „Vaba Eestlase" järgmises numbris, mis kannab 14. aprilli kuupäeva.

ESTO MUTUAL FUND, LTD.

Aktsia hind 1. apr. $4.92

18 King St. E, Suite 207

Toronto, M5C 1C4

Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

VAJATAKSE LAPSEHOIDJAT

2 päeva nädalas maist kuni septembri lõpuni

1. ja 2. a. lapse juurde Bloor—Royal York Rd. raj. Ülikooli noor teretulnud!

Helistada pr. Anne Linkruus, tel. 233-4743

PONTIAC — BUICK
GMC UUED AUTOD
Suur valik pruugitud autosid

BILL KUNNAS PLAZA PONTIAC BUICK Ltd.

3400 DUFFERIN ST. & HWY 401
(Yorkdale'i ärikeskuse vastas, Torontos)

TELEFON 781-5271

ARMAST ABIKAASAT, VENDA JA ONU

JOONAS EISTRAT'i

sündinud 20. novembril 1890 Hiiumaal
surnud 4. aprillil 1977 Saugertie's, N.Y., USA

mälestavad

„Jehoova on mu karjane,
mul pole puudust millestki."
Taaveti laul

abikaasa LIISA Saugertie's
vend JOOSEP abikaasaga Torontos
EINAR perekonnaga Torontos

UNUSTAMATA KALLIST ÕEMEEST

JOONAS EISTRAT'i

surnud 4. aprillil 1977 Saugertie's, USA-s

mälestavad sügavas leinas

Puhka rahus
kallis Joonas!

KATARINA LUNTER perekonnaga
LINDA VÖÖL perekonnaga
LEO KASK perekonnaga

KIRIKUD

TORONTO EESTI ADVENTKOGUDUS
Christuskirches,
804 Broadview Avenue
(Eesti Maja lähedal)

EVANGEELSED PÜHAKIRJA ÕHTUD

Kõneleb õp. Ed. Mägi (Kaliforniast).

Teisip., 19. apr., kl. 7.30 õhtul, ainel: „JEESUS JA PEREKOND".

Neljap., 21. apr., kl. 7.30 õhtul ainel: „JEESUS JA AJAMÄRGID".

Laup., 23. apr., kl. 11 hommikul ainel; „JEESUSE SURMA MÄLESTAMINE".

Laup., 23. apr., kl. 7.30 õhtul ainel: „JEESUS JA KARSKED ELUVIISID".

Teisip., 26. apr., kl. 7.30 õhtul ainel: „JEESUS JA UUS MAAILM".

Neljap., 28. apr. kl. 7.30 õhtul ainel: „JEESUS JA PÜHAVAIM".

Laup., 30. apr., kl. 7.30 õhtul ainel: „JEESUS JA LOOMINE".

Laup., 30. apr., kl. 11 hommikul ainel: „JEESUS ja RISTIMINE".

Õp. Mägi on valmis kodukülastusi tegema haiguste ja muudel põhjustel. Palume helistada tel. 421-4561.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 17. apr. JUMALATEENISTUS kell 11 homm.

Pühap., 24. apr. koguduse AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS kell 4 p. l.. Aktus ja kohvilaud.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18, Ont.
Tel. 233-5390

USUSÕNUMI RAADIOJUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, homm. kell 9.30—10.00 lainel CHIC-790 kc.

Raadiojutluse teema 17. apr.: „Lõhkikärisenud vahetekk".

Laup., 16. apr. kell 7 õ. PIIBLITUND. Kõneleb dr. M. Leesment.

Pühap., 17. apr. kell 3 p. l. „USUSÕNUMI" ühisjumalateenistus. Laulab koguduste ühiskoor, jutl. E. Saraoja. Ülevaade raadiomisjonist kodumaale — H. Rüdmik.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 8—8.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 17. apr. kell 10.15 homm. pühapäevakool, kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid: „Kolmas Käsk". Naistrio. Kell 6 VÄLISMISJONI ÕHTU. Kõneleb K. Raid: LÕUNA-AMEERIKA MISJON". Noorte ansambel.

HAMILTONIS, YMCA saalis pühap., 17. apr. kell 3 p. l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid, muusikalises osas A. ja P. Kaups.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

PIDULIK JUMALATEENISTUS õp. Oskab Puhm'i 65-a. sünnipäeva tähistamiseks pühapäeval, 17. aprillil kell 11 hommikul. Teenib piiskop K. Raudsepp, laulab Cantate Domino Ch. Kipper'i juhatusel ja solist Helmi Betlem, viiulil Nora-Mall Kerson, orelil Inga Korjus. Jumalateenistusele järgneb pidulik kohvilaud kavaga.

KONTSERT - JUMALATEENISTUS kell 6 õhtul. Teenib piiskop K. Raudsepp, muusikaga esinevad koguduse koorid ja instrumentalistid, solistid Liina Purje ja Heidi Klamas.

PIIBLITUND kell 10 hommikul. Pühapäevakooli ei ole. Leerieelsed..

Eelteade: LEERI-ÕNNISTAMINE 1. mail.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühap., 17. aprillil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Jutl. Heino Promm, lauluettekanded.

„SEITSE RISTSÕNA" PEETRI KIRIKUS

Suur-reede õhtul toimus Peetri kirikus kontsert. Kaastegevad olid koguduse segakoor Cantate Domino ja solistidena sopran Helmi Betlem, tenor Lembit Siilats ja bariton Ragnar Pohlak, juhatas Charles Kipper. Kontserdi kõrval oli armulauaatalitus kus koguduse õp. O. Puhm pidas pihiköne seitsme ristisõna motiividel, mis oli ka kantaadi aluseks. Kirikulisi oli niivõrd palju, et tuli lisatoole asetada.

Theodor Dubois' kantaat „Seitse ristisõna" on paaril korral varem Peetri kirikus kannatamisajal esitatud ja on saanud kuulajaile lähedaseks oma kauni meloodiarikkusega ja sügava usulise sisuga, mis on sisendanud vaimulikku kannatusaja mõistele loodud elamust. Kantaat on kirjutatud sopranile, tenorile, baritonile ja koorile oreli saatel. See käsitleb neid evangeeliumest tuntut seitset lauset, mida Kristus ristipuul olles ütles. Kui sopran ja tenor annavad retsitatiivse tausta sündmusele, siis koor on rahvamassiks ja bariton kannataval Kristuseks, kelle väljenduses ilmneb valulist agooniat nii hingelises kui ka füüsilises olemuses. Dubois' on selle teose loonud usulise inspiratsiooni ajel, kus loojanägemuslikkuses sündmused on saanud tõlgitsuse, mis muusikalises väljendusvormis on saanud haarava suuruse.

Retsitatiivseis osis laulsid sopran H. Betlem ja tenor L. Siilats, kus esimene suutis jälle tõendada oma väsimatut lauluannet ja teine vaimuliku muusika viljeleja sisemist veendumust. Bariton R. Pohlak laulis meeldiva kergusega suutes nõudliku osa tunneterohkust väljendada. Kui kolm aastat tagasi olid solistid ja koor asetatud vastumisi oreliga, siis uus oreli asetus on selliste teoste ettekandmistele palju sobivam, toetades soliste, mida Inga-Pia Korjus orelil suurepärase tasakaalukusega nii solistide kui ka koori osas tegi.

C. Kipper on Cantate Domino heaks segakooriks vorminud ja näitas esitatud suurteosega koori võimeid, aga ka seda indu, mis vaimuliku muusika viljelemine on lauljaisse sisendanud.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 17. apar. kell 2 p. l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor hr. G. Raagi juhatusel. Laululehed.

Nüüdne praost O. Puhm sõjaväepastorina Soomes eesti vabatahtlikele jutlustamas.

Õpetaja Oskar Puhmi 65. aasta sünnipäevaks

1590. aastal üks mees otsis asjata tööd oma kodumaal. Ta nimi oli Miguel de Cervantes. Kuna Ameerika mander oli avastatud ja seal oli tarvis haldusametnikke, ta soovis minna sinna. Värbajale Hispaania ametnikule ei meeldinud see ja ta kirjutas palvekirja nurgale — „las otsib midagi omale kodu lähemal". See kujunes ajalooliseks märkuseks. Sest kui Cervantes oleks saadetud Kolombiasse, siis vaevalt ta seal oleks saanud kirjutada „Don Quijote"

On mehi kes loovad ja ehitavad kodus. On teisi, kelle teed viivad kaugemale ja seal nende lossid või hütid kerkivad.

Iseseisvusaegse kõrgema haridusega eesti mehed ja naised ei suutnud keegi palju korda saata oma kodus. Aeg oli neile liig lühike. Tuli jatkata võõrsil või võõra võimu all.

Pastor, praosti k. t. ja Konsistooriumi assessor O. Puhm'i aeg iseseisvas Eestis oli väga lühike. Sündis 17. aprillil 1912 Tallinnas ja 18. veebruaril 1934 ta ordineeritakse juba vaimuliku ametisse. Ta oli siis vainult 22 aastat vana. Asub Tallinna koolides usuõpetajaks ja teenib mitmeid kogudusi nagu Paldiskis ja Rannamõisas. Viimase arendab uueks iseseisvaks koguduseks Ranna nime all. Kuid see kõik on nagu katsetamine. Mõni aasta hiljem Oskar Puhm on juba Soomes. Eesti jalaväe rügement JR 200 välivaimulik. Ta on noorukite lahingumeeste hingehoidja, kinnitaja, lohutaja ja ka viimse palve lugeja hingeheitjaile.

Õpetaja Oskar Puhm'i esimene tõsine eluperiood ja ametipidamine kulgeb Soome sõjatandreil. Seal langes juubilari arvestuse järele 200 eesti noorukit. Sai haavata umbes 500. Nende juures oli noor vaimulik veres ja valus. Seal ta lohutas teisi ja kasvas vaimliselt ise. Kõik need mehed olid enda ohvriks toojad, mida tuleb kõrgelt hinnata.

See rügement tuleb raskel ajal kodumaale, aga ida laviin rullib kõigest üle. Kes neist mehistest võitlejaist veel ellu jäid, need pidid põgenema läheneva hävingu eest.

On sümboolne, et meie juubilar on paljakäsi Tiskre rannas suure põgenemise keerises 1944. a. sügisel. Tal pole vaja ega vahendeid pääsemiseks. Taskus ainult sõjaväe kompass. Kuid just see saab päästjaks. Üks paat piiiab lahkuda Soome, aga neil ei ole kompassi. Ainsa Soomes tegutsenud eesti sõjaväe vaimuliku kompass koos mehega võetakse pardale. Nii pääseb Oskar Puhm. Nii lõpeb ta elu esimene periood.

Ta tuleb Rootsi ja sealt juba 1948. aastal Ameerikasse. Kanadasse ta kutsutakse 31. oktoobril 1948 Torontos asutatud Peetri koguduse õpetajaks. Sellega algab teine suur eluperiood O. Puhm'i elus. Visa nagu lahingu tandril, nii asub ta Issanda viinamäele võitlema. Temal on Issanda õnnistus kaasa. Ta ehitab mittemillegist ülesse suure elujõulise ja iseseisva Peetri koguduse Torontos. See ei ole kerge töö, aga ta on ülendav endale ja õnnistusrikas eesti ühiskonnale. Kogudusel nüüd on oma kirik, oma ruumid noorsootööks, muusika viljelemiseks, õppe korraldamiseks ja sotsiaalseiks vajadusiks. Tal on pastoraat, oma ajakiri, laulu- ja pasunakoorid ja matmispaik. Ta liikmeskonda loeb aruanne 4000 piires. Sellise koguduse ülesehitamine üksi on mehe elutöö. EELK kõige suuremale ja elujõulisemale Kanada praostkonnale avanes alles 1976. a. võimalus töötada kirikuvalitsuses kaasa. Piiskop valiti Kanadast ja vanaduse tõttu lahkunud auväärse assessori Jakob Aunveri asemele peapiiskop kutsub ja Kirikukogu valib Kirikuvalitsuse liikmeks õpetaja Oskar Puhm'i Torontost. Kui praosti k. t. Helmut Piir möödunud aasta lõpul sureb, siis kirikuvalitsus kutsub Kanada praosti kohuseid täitma assessor O. Puhm'i 1977. aastast alates. Sellega on Toronto Peetri kog. õpetaja alustanud uut perioodi kirikuvalitsuse ja administratsiooni ülesannetes. Selles uues töös soovime temale rohket õnnistust. Mehe visadust ja usujulgust arvestades on võimalik eeldada, et see töö kujuneb kroööniks juubilari elutöös Issanda tunnistamises kodus ja võõrsil. Hea algus on käes.

Tartu Ülikooli võrdleva usuõiteaduse ja -filosoofia professor Eduard Tennmann armastas elavaid võrdlusi. Ta seletas, et kogudused on oma struktuurilt demokraatlikud, aga vaimulikud on kuningriigi esindajad. Demokraatlik riik valib oma ministrid ja saadikud, aga kui nad on ametis, nad ei ole vabad enam, vaid peavad tegema oma valitsuse käskude järele. Kiriku kuningas on Jeesus Kristus ja vaimulikud peavad täitma tema käske, nii nooremad rindel kui vanemad staapides. Igaüks oma kohal.

Nii ühe filosoofi huvitav arvamine, mis on loogiline, aga mitmeti ka teisiti hinnatav. Kui ma seda huvitavat võrdlust tohiksin kasutada juubilari suhtes, siis on õpetaja Oskar Puhm teeninud küll välja koloneli astme.

Eesti Kirikuvalitsuse, Kanada praostkonna, vaba maailma eesti koguduste, nende õpetajate ja juhtkonna nimel tervitame Oskar Puhm'i tema 65. aasta sünnipäeva puhul. Palume temale, ta abikaasale ja armsaile head tervist ja rohket Issanda õnnistust. Ühineme armastuses tema kogudusega, kes kingib sellel juubelil oma hingekarjasele väärika teenete kuldristi

PIISKOP KARL RAUDSEPP

● Peale vabariigi aastapäeva tähistamist toimus Brisbane'i Eesti Seltsi aasta-peakoosolek, kus seltsi esinaiseks valiti pr. T. Taemets ning juhatusliikmeteks hr. L. Liiv, prl. I. Liiv ja pr. L. Kruusmaa. Revisjonikomisjoni valiti pr. L. Strands ja hr. H. Liiv ning naiskomiteesse proual Liiv, Tomson ja Pertnikov.

Eesti Kultuurikogu Kanadas - varjusurma suikunud ajutrust

Pärast pikka vaheaega toimus Eesti Kultuurikogu Kanadas Koldeõhtu. Möödunud kolmapäeval korraldati Ontario Arhitektide Ühingu mugavais ruumes kokkutulek, kus olid arutlusel küsimused meie kultuurist. Sissejuhatavalt vestlesid Vello Salo ja Heli Kopti, misjärgi laienes vestlus kõigi osavõtjate vahel, keda oli veerandsaja ringis.

V. Salo käsitles oma vestluses keelekiisimusi ja uusi teoksil olevaid eesti sõnaraamatuid, lasteraamatute probleemi, läks mööda täienduskooli eelistest, aga küsis, mis juhtub eesti noortega siis kui nad on lõpetanud täienduskooli.

Sel alal on seni valitsenud suur hoolimatus mida on võimatu nüüd parandada; Toronto Ülikoolis võinuks olla eesti õppetool

Pärast täienduskooli on just sobivam aeg noortel oma sõnavara täiendamiseks, kuid vähese keelega pole kiusatust hakata eesti raamatuid lugema. Sageli ollakse hobi pärast eestlane. Kui muusika ja maalikunst oma universaalsusega elavad kauemini, siis eestikeelne raamat on enne ohustatud ja on karta, et see läheb kaduma. Ta soovitas tellida „Tulimulda", mis on ainsaks perioodiliseks ajakirjaks. V. Salo kurtis kriitiltute pärast, keda oleks mõtet koolitada, teha aga tuleks kõike nüüd, sest pärast pole võimalik enam midagi elluäratada.

Eesti kultuuri positiivsel poolel ta hindas hiljutist G. Helbemäe „Üleliigse inimese" lavastust ja rahvatantsijate tantsulavastust „Rehetondid".

Keelekiisimusega pikendaksime eesti kultuuri edasielamise võimalusi.

Heli Kopti arvas, et meeste ülesanne on teha, naiste funktsioon on olla ja leidis, et meil on väga piiratud arv neid inimesi, kes on võimelised eesti kultuuri edasi kandma. Küll on meil inimesi keda me ei kasuta, teisi aga kasutame üleliigselt ja neile langeb liiga suur koormus. Ka tema leidis, et kriitika akadeemilises pinnas on vajalik, kuid kahjatses, et pole enam kedagi, kes seda karikatuurides teeks.

Kui praegused tegijad peavad kõike tegema, siis jääb see grupp aina väiksemaks.

Suuri asju on teha, aga ma pole huvitatud enam istuma koosolekuil, kus ma teinekord sõnagi ei lausu," ütles kõneleja. „Me võtame omale projekti ja leiame siis, et peame selle ära tegema, nagu mingi kohustuse."

Elavas vestluses leidis A. Naelapea, et liigne formalism ei lase meid edasi minna, kuna see tõkestab elavat kultuurielu, sest postmargi kleepimine on vaimuinimestele kurnav. Sõna võtsid paljud, kusjuures leiti, et Kultuurikogu peaks olema ajutrustiks, kes juhiks siinset eesti kultuurielu. Kuigi oli kavas ka EKK tegevuse elustamise küsimus, jäi see siiski puudutamata.

Prantsuse keel esiplaanile

Separatistide uus kava inglise mõju väljasurumiseks Quebecist

MONTREAL — Quebeci separatistide valitsus andis möödunud nädalal välja Valge Raamatu, milles määratakse kindlaks Quebeci provintsi tulevane keelepoliitika ning muudetakse Quebeci provints täielikult ühekeelseks provintsiks. Quebeci valitsuse poliitika on tekitanud suure ärevuse ja meelepaha Quebecis elavate inglaste ridades, kuna nad muudetakse üleöö teise järgu kodanikeks.

Valge Raamatu alusel pannakse prantsuse keel ainsa ametliku keelene kehtima kõigis eluvaldkonna sektorites, mis on täiesti vastuolus Kanada föderaalvalitsuse keksikkeelsuse poliitikaga.

Eriti tahetakse rõhku panna prantsuse keelele esimese keele õiguse andmisele äri maailmas,

kuna Valge Raamat kinnitab, et Quebeci majanduselu tuleb „tagasi võita" prantsuse keelt kõnelevatele Quebeci elanikele.

Valitsuse Valge Raamat on tekitanud suure ärevuse Quebeci inglise keelt kõnelevate inimeste ridades ja paljud ettevõtted peavad plaane, kuidas Quebecist mujale ümber kolida.

Calgaryst saabunud andmete kohaselt on terve rida ettevõtteid seal pinda sondeerinud oma ettevõtete ülekolimiseks Montrealist Calgarysse.

Valges Raamatus esitatud ettepanekud tulevad tõenäoliselt Quebeci parlamendis seadustena kinnitamisele eeloleval suvel. Ottawas föderaalvalitsuse ringkondades mainitakse, et Valges Raamatus esitatud ettepanekud on täielikult vastuolus Kanada põhiseadusega.

Ottawa vastab Quebecile

OTTAWA — Kanada föderaalvalitsus on koostanud aruande nende summade kohta, mis keskvalitsus on saanud Quebeci provintsilt ning mis ta on andnud tagasi Quebecile. See aruanne on selgituseks Quebeci separatistliku valitsuse äsja avaldatud aruandele, mille kohaselt Quebeci provints on andnud viimase 15 aasta jooksul keskvalitsusele 4,3 miljardit dollarit rohkem kui ta sealt tagasi on saanud.

Föderaalvalitsus kinnitab oma 24 leheküljelises ülevaates, et Quebeci aruandest on jäetud välja paljud tähtsad summad ja olulised tegurid, mis annab Quebeci ja keskvalitsuse majanduslikest vahekordadest vale pildi ja ettekujutuse.

Quebeci aruandes on ülehinnatud Quebeci provintsi kaudsed maksud, ignoreeritud Quebeci provintsile keskvalitsuse kaudu osaks langenud hüviseid, ingoreeritud nende riigiametnike palkasid, kes elavad Hull'is ja alahinnatud föderaalsete riigiettevõtete Air Canada, Canadian National Railways ja Canadian Broadcasting kaudu saadud tulusid,

kuna nende peakorterid asuvad Montrealis.

Keskvalitsus Ottawas on ilmselt häiritud Quebeci provintsivalitsuse poolt avalikuks tehtud aruandest, mis keskvalitsuse arvates ei vasta kaugeltki tõsioludele ja faktidele. Selle aruande ümberlükkamiseks oli keskvalitsus sunnitud nüüd esitama omapoolse aruande, mida selgitas pressikonverentsil ja raadios Kanada tööstuse ja kaubanduse minister Jean Chretien.

SAABUNUD uus saadetis rootsi plastik vaipu jardivilsi
IITTALA klaas ● Hõbedast ehteasjad ● Pewter
Soome ARABIA nõud ● Lambid j.m.

Sobivaid leeri- ja pulmakinke

THE SCANDINAVIAN SHOPPE
41 Charles St. W, Toronto.
Tel. 964-3416
1 tänav lõunapool Bloori, Bay ja Yonge vahel
Omanikud eestlased

TÄHELEPANU! Perenaised ja õpilased, suurepärane võimalus töötamiseks (kogemustega eelistatud)

Fintermarket Ltd.

pakub teile täis- või osalise ajaga tööd müügi alal.
SOOME ESMAKLASSILISED TARBED:
● Kootud ja trükitud laudlinad
või
● värske vee filtrid
või
● seinavaibad
või
● paberist servjetid, riiuli- ja kinkepaberid
KÕRGE MÜÜGIKOMISJON
Informatsiooniks helistage (416) 491-0490

Omandage eesti sõjameeste ja metsavendade vabadusvõitluse mälestus väljaannet

TULI TUHA ALL

sõnas ja pildis
Axel Roosman'i graafika — kunstimapp luksus väljaandes
Hind $8.50. Tellida Eesti Rahvuslaste Kogult,
59 Lankin Blvd. Toronto

V.a. kaasmaalane!

Kas olete huvitatud korraldama „BESTLINE PARTY" oma sõpradele või on teie organisatsioonil vaja lisa sissetulekut?

Esindame kontsentreeritud ökonoomilisi puhastusvahendeid, millised on hädaohutud lastele, ei riku loodust ja on sobivad nii kodu kui tööstustele.

Meie demonstreerime heameelega! Lähemaks informatsiooniks helistage õhtuti 757-9770 või päeviti 965-5021 — pr. Kungla.

REIN ja ANNE KUNGLA

TORONTO EESTI MAJAS, ALUMISEL KORRAL
....
ruum uurile anda

üldpinnaga 575 ruutjalga
Sobiv büroоruumiks, äriruumiks või arsti vastuvõtu kabinetiks.
JUHATUS

MIAMIS 2 MAJA

üheskoos või eraldi müüa. Kiviehitused, värskelt remonditud, vabad sissekolimiseks. Majad piiratud traataedadega. Mõlemis 3 magamistuba, elutuba, söögituba, pesutuba, 2 vannituba ja köök. Majadel elekter, gaas ja veevärk. Aedades „citros" viljapuud, banaani-, mango- ja avocadopuud. Heas piirkonnas, eestlased lähedal. Ostutingimused soodsad, laenuvõimalused. Sobivad ka osta mitmele perekonnale ühisteks puhkuseaegadeks. Asuvad 15411 N.E., 9th Ave., North Miami Beach. Ostukeskus 5 min. ja rannale 10 min. autol. Omanik siirdus teise osariiki.

Helistada Torontos 421-4561.

Kalifornia aadress: E. Mägi, 11472 Flower St., Riverside, Cal. 92505 USA.

Kingad Lääne-Saksamaalt ● Tel. 533-8122

Prantsusmaalt, Austriast
Naiste ja meeste kingad.
Ekstra laiad suurused,
ka jalatoega

Patacsi Shoe Salon
486 Bloor W., Toronto 4, Ont.

● Little Fallsi, N. J. koolis nr. 2 õpib 6. kl. (õppeaasta) Erik Savi. Üle-koolilises võistluses sõnade veerimisele (to spell) tuli ta koolis esikohale. Tema vanem vend Andres Savi, kes õpib sama linna koolis nr. 1 7. klassis, tuli samal ajal oma koolis üle-koolilisel võistlusel ka esikohale. Kahe venna „spellimises" esikohale tulemine erikoolides äratas kogu linnarahva tähelepanu ja leidis erilise äramärkimise. Vennad on ka New Yorgi eesti kooli õpilased, kuuluvad „Viiking" skautlipkonda ja on tuntud heade eesti poistena. Kodus kõnelevad nad vanematega, kelledeks on ins. Lembit Savi ja lennukompaniis töötav abikaasa Marju, eesti keelt. Erikul ja Andresel seisab nüüd ees võistlus „spellimises" maakonna kõikides koolides esikohale tulnutega.

Hilda Hellas suri New Yorgis

Estonia ooperisolist kahekümnendate aastate algusest Hilda Laks-Hellas (n-na Nusar) suri New Yorgis 21. veebruaril. Kadunu, sündinud 22. septembril 1889 Tartus, esines lavanimega Hilda Hellas. Metsosopranina esines ta aastatel 1920—23 terves reas ooperirollides, mh. mängides ka Carmenit. Lahkus siis lavalt ja õppis meditsiiniõeks, millisele kutsele ta pühendus varsti Ameerikasse emigreerudes.

Toronto Eesti Püssi- ja Püstoliklubi 10. aastapäeva juubelivõistlused

Toronto Eesti Püssi- ja Püstoliklubi tähistas Eesti Maja keskmises saalis pidulikult möödunud pühapäeval oma 10-dat aastapäeva. Sündmusest võttis osa üle 50 liikme ja küllalise, kes märkisid meie laskespordi ala viljeleva organisatsiooni tähtpäeva ja tõstsid esile selle osa siinses eesti ühiskonnas. Enne koosviibimist toimusid aastapäeva laskevõistlused, mille auhinnad nüüd üle anti.

Klubi aastapäeva koosviibimise avas asutajaliige R. Marley tervitades kohalviibivat Eesti Vabariigi aupeakonsul I. Heinsood, T. E. Võitlejate Ühingu esimeest ja teiste organisatsioonide esindajaid.

Klubi esimees V. Kana oma pikema kõne alul mälestas 10 aasta jooksul surma läbi lahkunud kahte asutajaliiget V. Jaanparki ja L. Lillebergi ja liikmeid E. Artnat, A. Pohlakat, V. Tagelit ja E. Tuulingut. Lahkunuid mälestati vaikse leinaseisakuga.

Peale mälestamist andis V. Kana lühikese ülevaate laskespordi tähtusest ja ülesandeist vabas Eestis.

Kuna ta ise Sõjavägede Ülemjuhataja käskkirjaga 23. okt. 1938. a. nimetati suurmeistriks, siis oli tal kerge neid eesmärke ja sihte meenutada, mis ta ise noorena teenis ja mis eesti laskespordi viisid maailma esirinda.

Peale selle selgitas ta siinse klubi asutamise tähtsust, missugune mõte tekkis Kaljuvalla suurlaagris, kus 293 noort võtsid osa sealsest laskevõistlusest, saavutades üle keskmise tagajärgi. Siis avaldati soove, et on vaja eesti organisatsiooni, kes otse just laskesporti viljeleks. See andis tõuke idee realiseerimiseks ja 38 päeva pärast laagrit kutsus V. Kana asjahuvilised Eesti Majja kokku, selgitades neile organiseerimise tähtsust ja võimalust Eesti Maja pööningule oma lasketiiru ehitamiseks.

Kõik toimus siis kiiresti, oldi üksmeelsel arvamisel selle vajalikkusest ja taheti koheselt asuda tööle.

Raskused tekkisid siiski põhjusel, et uuel ühingul oli tegemist relvadega. Võttis poolteist aastat, kui politsei oli jõudnud uurida läbi iga asutajaliikme eluloo. Siis saadi luba ja selleks ajaks oli ka tiiru ehitamine enamvähem valmis. Lasketiiru vajalikkus on aastate jooksul saanud kõigile selgeks, selle kasutamine on olnud igal aastal väga elav, umbes 800 laskurit on seda aasta jooksul kasutanud. Liikmeskonda kuuluvad ka Toronto eesti skautide ja gaidide malevad, kes lasketiirul lasevad.

Klubi 10. aastapäeva tähistamise võistlusest võtsid 22 kal. püssi laskmises osa 32 skauti, 6 gaidi, 13 täiskasvanut ja 6 püstolilaskurit, kokku 57 osavõtjat. Nagu V. Kana märgib, on talle headmeelt teinud eriti see, et EKN esimees U. Petersoo ja abiesimees L. Leivat, samuti skm S. Kask olid osavõtjate hulgas.

Võistluse tagajärjed:

A-klassis 1) Jaan Peets, 3×20 lasku, tagajärg 540 silma.

B-klassis 1) Mati Kontus, 3×20 lasku, 480 silma.

C-klassis 1) J. Kirsipuu, 3×10 lasku, 273 silma.

D-klassis, kuhu kuuluvad noored 12—18 aastased, 20 lasku lamades käelt:

1) Robi Saarna, Toronto Kalev 192 silma, 2) Peeter Leis, Toronto Viiking, 190 silma, 3) Tiiu Vaikla, Põhjala Tütred, 188 silma, 4) Erik Runge, Lembitu malev, 178 silma.

E-klass, hundud 7—12 aastased, 10 lasku lamades toelt:

1) Raimo Karhunen, Toronto Kalev, 95, Paul Lindau, Toronto Viiking, 89, 3) Glen Leis, Lembitu malev, 88.

Püstolilaskmisel tuli Arvi Tinits esikohale standardlaskmisel 558 silmaga ja kiirlaskmisel 564 silmaga.

Auhinnad andis võitjaile üle aupeakonsul I. Heinsoo.

Oma lõppsõnas V. Kana avaldas tänu asutajaliikmete nimel neile, kes kannavad edasi visadusega ja osavusega eesti laskurite ja kodumaakaitsjate traditsioone.

Ta tänas kõigi oraganisatsioonide esindajaid ja osavõtjaid külalisi, nimeliselt aga viimase võistluse vahekohtunikena töötanud härrasid Reinoja, Kontust, Oilingut ja Varest.

RISTSÕNA NR. 927

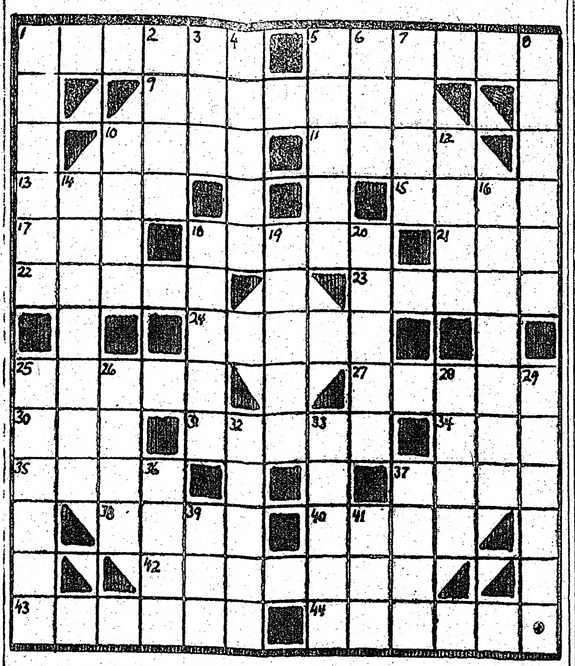

Põikread: 1. Soome-eesti kirjanik, 5. Raskesti läbipääsetav koht metsas, 9. Ette kandma, 10. Kanada ajalehtede nimi, 11. Aimamine, 13. Vana mees, 15. Variant, teisend, 17. Eessõna, täh. mitte õiget, 18. Pettur, 21. Looma häälitsus, 22. Ümber, kaares, 23. Poos, 24. Seda on näiteks Lihavõtted, 25. Kohanimi Tartumaal, 27. Kartlikuks, 30. Nüüd — saksa keeles, 31. Pealinn Aafrikas, 34. Hüüatus, 35. Ameerika naiskirjaniku eesnimi, 37. Selga, peale, 38. Vedelikunõu, 40. Mootorsõiduk, 42. Muudatus, parandus, 43. Siinoleva, 44. Sihikindel arendamine.

Püstread: 1. Mitmekordne Eesti minister, 2. Müügilaud äris, 3. Mõiste fotoasjanduses, 4. Mitte kõver, 5. Riik Euroopas, 6. . . . voolik — tolmuimeja osa, 7. Särk, 8. Muistsed matusepaigad, 10. Talvine sõiduk, 12. Järv Põhja-Ameerikas, 14. Kahe inimese kooselu, mitmuses, 16. Agar, hoogne, 18. Maitseaine, 19. Soovib, 20. Egiptuse riigipea, 25. Unepuudus, 26. Naisenimi, 28. Kuulsa eesti meresõitja eesnimi, 29. Elukäik, 32. Suurem väeüksus, 33. Lahti teha, 36. Palun tungivalt, 37. Sirgjoones, 39. Mitte vana, 41 Ajanäitaja.

RISTSÕNA NR. 926 LAHENDUS

Põikread: 1. August Gailit, 7. Ava, 8. Mart Saar, 12. Iil, 13. Ta, 14. Lee, 15. Madalik, 17. Diem, 18. Ainus, 20. Ee, 23. Nn, 24. Me, 26. Bankett, 28. Laava, 29. Tase.

Püstread: 1. Ammaada, 2. Gort, 3. Goa, 4. Lõi, 5. Tallinn, 6. Kabe, 9. Tamme, 10. Aida, 11. Relv, 16. Kant, 19. Unts, 21. Eba, 22. Onu, 24. Ma, 27. Tt.

Toimetusele saadetud kirjandus

ÜHISPANGA UUDISED XXI — Toronto Eesti Ühispanga väljaanne 1977. Sisus: V. Ernesaks „Kanada majandus inflatsiooni tagapõhjal", J. Künnapuu „Toronto Eesti Ühispank 1976. aastal", H. Urm „Ühispanga laenutegevus 1976. aastal", A. Pedjase „Toronto Ühispanga uued projektid liikmete teenindamiseks, V. E. „Artur Ekbaum. In memoriam", A. Kerson „Kaugeleulatuvaid reforme Ontario provintsi õigusajaloos", S. Veidenbaum „Pank sinisel vaibal", K. Randlaid „Ühispanga asjaajamise kord ja järelvalve", A. Peel „Headel teedel", E. Kuris „Noored Ühispangas ja nende panus", S. Kask „Noorte koostöö väljaspool Ühispanka", H. Oja „Esto '76 — eestlaste koostöö suurpäeval", O. Kess „Mida peaksime teadma ühispanga laenudest", „Toronto suurima ajalehe esindaja Ühispanga juhtkonda usutlemas", „Muudatusi Ühispanga juhtkonnas", L. Peters „Mõnda uut ja mõnda vana", CUMIS ja A. Sadik-Ogli „Finnair alustab otse lendudega Kanada ja Soome vahel".

„VABA EESTLASE" TALITUSES

RAAMATUID

müügil	Hind	Saatekulu
	$	¢
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kuldne tammetõru — Näidendid ja ettekanded noortele	3.—	35
L. Wahtras — Liivaklass	2.50	15
Ravimtaimed, 250 retsepti	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumeliitlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Karin Saarsen — Lohengrini lahkumine	4.50	15
„Trünu" üksiknumbreid	1.25	
K. Inno — Tartu University in Estonia	8.50	40
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	3.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andres — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
T. Tamm — Need teod süüdistavad II	5.—	40
A. Käbin — Vaim ja muld	10.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20

RAAMATUID LASTELE:

Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe- ja tööraamat eelkooliealistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkooliealistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

Ed. Riisna

Kassisaba kivisõdadest ülemaalise noorsooliikumiseni

3.

Veel üheks edukaks tegevusharuks kujunes osakondades näiteharu. Tallinnas mängiti kohe juba algul paari aasta kestel Vilde „Pisuhända", siis Kitzbergi „Püve talus" ja „Kosjasõitu", millistes kõigis ka kaasa tegin. Muidugi ka Lensi Rakfedt-Rõmmer. Lavastajateks olid Ed. Türk ja Aggio Bachmann. Maaosakonnad pidasid lugu Lutsu ühevaatuslikkudest näidenditest, mis sobisid segaeeskavalistele pidudele.

ÜENÜTO näiteharust kasvas välja Aggio (August) Bachmanni juhtimisel Hommikteater oma moodsate näidenditega ja lavastustega. Ta viis sinna kaasa ka kõik ÜENÜTO näiteharu tegelased. A. Bachmann, kes oma eesnime varsti hakkas kirjutama itaaliapäraselt, oli erakordselt andekas näitejuht ja näitleja. Hommikteater tegi omale kiiresti hea nime, kuid kadus koos Aggio Bachmanniga, kes varises õige varsti südamehaiguse tagajärjel. Igal juhul jõudis Hommikteater oma nime jäädvustada Eesti teatri ajaloos.

Veel tegevusharudest rääkides, ei saa märkimata jätta, et üks aktiivseid tegevusharusid oli sport. Kuid see oli vist ainus tegevusharu, kus ma kaasa ei teinud.

NOORED TEGID KONGRESSI JA MIS SEAL JUHTUS

Paari aastaga oli noorsoo organiseerumine juba nii kaugel, et ÜENÜ pidas vajaliseks kokku kutsuda Tallinna esimese noorsoo kongressi noorsoo tegevuse analüüsimiseks, koordineerimiseks ja tõhustamiseks. Kongress tuligi hästi toime 1922. aastal ja toimus Tartu maanteel asuvas algkoolimajas, kus oli suurem saal. Peale ÜENÜ olid seal esindatud ka NMKÜ ja NNKÜ (YMCA ja YWCA), millised org-id olid ka juba jalad alla saanud ja tegutsesid Amerika rahade toetusel aktiivselt. Peale nende oli esindatud arvukalt ka üksikuid iseseisvaid noorteühinguid, nagu „Tungal", mis siis veel oli tegev. Mäletan, et „Tungla" esimees Hugo Pärtelpoeg esines referaadiga.

Ma ei mäleta, et koolinoorte liit sellest oleks osa võtnud — nad pidasid oma erijoont. Küll aga olid platsis kommunistlikud noored, kelle seast tekkis hiljem hästi tuntud kommunistlikke juhte. Nende siht ei olnud aga mitte „kodanlikkude" noortega koos töötada, vaid kongressi naeruvääristada ja lõhki ajada. Asi läks nii tülikaks, et kongressi „kodanlik" enamus otsustas kommnoored kongressilt välja heita. See ei olnud nii lihtne teostada kui otsustada. Kommnoored ei lahkunud. Ei kuulanud isegi kohalviibiva politseiniku sõna. Nende ridade kirjutajal kongressi ühe juhatajana sai osaks delikaatne ülesanne otsust teostada. Tegime salomonliku otsuse. Kongress kolis saalist teise ruumi ja jättis kommnoored saali istuma, sest teise ruumi neid ei lastud. Nad pidasid endid võitjateks, laulsid maha „Internatsionaali" ja läksid minema.

Nüüd läks kongress edasi ladusalt ja üksmeeles. Selle kongressiga oli ÜENÜ oma juhtiva osa noorsoo liikumises maksma pannud ja ülemaaline organiseerimine edenes nüüd veelgi hoogsamalt. Kuid samuti ka koostöö teiste noorte organisatsioonidega.

Tol ajal olime koos Härmiga juba Tartu mehed. 1920. aasta sügisel, olles lõpetanud kevadel Tallinna õhtukeskkooli, kolisime koos Gustav Härmiga Tartu, et oma õpinguid jatkata Tartu ülikoolis. Üürisime omale ühise toa ja tegime jälle ühiseid plaane. Nüüd oli meie esimeseks ülesandeks ÜENÜ Tartu osakonna asutamine. See tuli väikese rühma noorte kokkutulekul ilma raskusteta toime ja võttis varsti hästi vedu.

Hiljem oli seal kauemat aega esimeheks Felix Oinas, nüüd professor Indiana ülikoolis, USA-s.

Ent Gustav Härm avaldas juba tüdimusmärkisid noorsoo organiseerimisel ja otsis uusi söödamaid oma rahutule vaimule.

Ta asus organiseerima uut üliõpilasseltsi pärast seda, kui oli katsetanud „Vironia", kus rebase (noorliikme) seisus talle teps ei sobinud.

Nende ridade kirjutaja ei jäänud ka eemale üliõpilaselust. Organiseerisime üliõpilaste segakoori, siis üliõpilaste näiteringi, alustasime koos H. Lareteiga (kes ka pärast sõjaväeteenistust jätkas oma õpinguid ülikooli õigusteaduskonnas loengute stenografeerimist ja paljundamist, sest õpperaamatuid ei olnud kuskilt võtta. Muu seas tuli ka õppida, sest eksamitest ei pääsenud muidu mööda . . .

Siis katkestas minu osavõtu sellest tegevusest aastaks ajaks reis Ameerikasse Balti-Ameerika laevaliini poolt kolmele üliõpilasele annetatud priipiletiga.

Ent tagasi tulles olin jälle rakkes täiel määral. Tuli käia ÜENÜ osakondades kõnelemas, muu seas ka Valgas, kus üks Tartu osakonna kaasasutajaid sinna tööle asudes oli kohe ellu kutsunud ka osakonna.

G. Härm jäi aga noorsooliikumises passiivseks. Pärast ülikooli lõpetamist sai temast advokaat Keilas. Nüüd elab ta Los Angeleses ja kogub andmeid ÜENÜ ajaloo kohta.

VÕITMAS TUNNUSTUST VANADE RIDADES JA KESKNÕUKOGU MOODUSTAMINE

Algaastail vaadati mitmetes vanemates juhtivates ringkondades noorsooliikumisele skeptiliselt ja umbusklikult, et mis nad mässavad . . . Kui aga ÜENÜ osakondade arv oli tõusnud sajani, oli ÜENÜ kultuurilisel alal kujunenud teguriks, millega ei saanud enam arvestamata jätta. Ka poliitkuile hakkas asi meeldima. Olid ju noored ka enamikus hääleõiguslikud.

Ent ÜENÜ püüdis hoida algusest peale kindlat poliitilist erapooletust. Et side vanema põlvega vajalik oli, moodustati ÜENÜ juurde Kesknõukogu nõuandva organina Keskjuhatuse juurde. Sinna püüti ligi tõmmata ka kaalukaid vanemaid tegelasi poliitilistest parteidest. Asunikud tulid Jakob Loosalu vahendusel kohe kaasa. Jakob Loosalu oli ÜENÜ asutamisega seotud, oli isegi esimene Tallinna osakonna esimees (siis ei olnud ta veel poliitikamees). Ka õhtukeskkooli poiss. Hiljem sai temast asunikkude partei juhtiv tegelane, Riigikogu liige ja selle juhatuse sekretär. Viimasest parlamendist, mis moodustati uue põhiseaduse alusel, jäi ta eemale. Kesknõukogu esimeheks sai mitmekordne minister O. Köster, ka asunik. Mäletan, et huviga lõi kaasa ka Jüri Jaakson, Eesti Panga president. Rahvaerakonnast oli ETA viimane direktor Karl Kornel isegi mõni aasta Keskjuhatuse esimees. Kuid kes kaasa ei tulnud, olid Põllumeeste Kogud. Nad asutasid oma maanoorte organisatsiooni ja vaatasid ÜENÜ edule kõõrdi. Siseminister Jürima püüdis viimastel aastatel ÜENÜ levikule veeretada isegi juriidilisi tõkkeid. Kuna minust oli saanud sel ajal viimane Riigivolikogu liige, siis valmistusin selles asjas avalikuks arupärimiseks siseministrilt. Niikaugele asi siiski ei jõudnud, sest enne tuli kõigele lõpp.

See ei tähenda, et Põllumeeste Kogude tegelasi ÜENÜ ridades ei tegutsenud. Nii oli Vladimir Rooberg-Roopere üks agaraid „Hõimla" osak. tegelasi (peaks märkima, et Tallinnas oli tekkinud veel teine osakond, mis kandis „Hõimla" nime). Roopere oli kord ka Keskjuhatuse liige ja vist isegi lühikest aega esimees. Ta oli ka mõni kuu siseminister vana põhiseaduse ajal. Arreteeriti demonstratsiooni ajal 1940. aastal Eesti lippu kaitsedes N. Vene saatkonna ees ja kadus.

ÜENÜ TOOB KOLIKAMBRIST VÄLJA RAHVATANTSU JA PANEB ALUSE VÕIMLEMISELE

ÜENÜ-ga on seotud ka n.n. omakultuuri viljelemine. ÜENÜ tõi kolikambrist välja rahvatantsud ja rahvarõivad ning populariseeris neid oma osakondade kaudu noorte seas. Meie endi seast tekkis häid rahvatantsu juhte. Ulrich Taumi (eestistatult Ullo Toomi) kujunes silmapaistvaks rahvatantsu juhiks. Ei saa aga märkimata jätta ka pr. A. Raudkatsi panust. Kõikides osakondades läks rahvatants kiiresti moodi. Ullo Toomi on rahvatantsu alal autoriteet ka okupeeritud Eestis ja on seda ala viljelenud edukalt isegi punase rezhiimi all. Rahvatantsule on raske poliitilist silti külge riputada ja Ullo Toomist ei ole kuulda, et ta oleks poliitilise propaganda rakkes. Ta on jäänud truuks oma erialale.

(Järgneb)

Loeng Himalajast Montrealis

17. märtsil toimus Montrealis Jaani kiriku seltskondlikus ruumis Montreali Eesti Naisseltsi korraldusel nende neljapäeva õhtuse referaatsarja järjekordne üritus, kus Liivi Kasak-James pidas diapositiividega selgitatud loengu oma reisist Himalajasse. Seda erisugust ettekannet olid tulnud kuulama suur arv Montreali eestlasi, kes elasid kaasa nii vestluses kui ka visuaalselt reisi sellesse maailma omapärasemasse paika.

James'ide abielupaar veetis kuus kuud Himalajas kus nende ainsaks eesmärgiks oli tutvumine maailma kõrgeima mäega. Kohanemaks õhuga, mis kõrgenedes aina hõreneb, nad alustasid oma mägironimist 7000 jala kõiguses, läksid sealt edasi 9000 jala kõrgusele, sealt jälle teatud distantsi võrra kõrgemale. Kuigi alul oli võimalik liiklusvahendeid kasutada, tuli neil siiski üle 300 miili jalgsi käia ja oma varustust seljas kanda. Mount Everesti jalal nad tõusid 20.000 jala kõrgusele ja minna olnuks veel 9000 jalga, aga päris tippu edasiminek nõudnuks erivarustust. Juba selleltki kõrguselt tehtud diapositiivid mäest ja ümbrusest olid mõjuvad.

Neeme Järvi kontsertmatk Ühendriikides

Eesti Riikliku sümfooniaorkestri peadirigent Neeme Järvi on korduvalt käinud välismaade orkestreid juhatamas või koos mõne N. Liidu orkestriga on teda kontsertreis viinud läbi Euroopa, Aasia ja Ameerika mandri. Viimane reis toimus 4 veebr. kuni 5. märtsini Ameerika Ühendriikides koos Leningradi Filharmoonia (teise) sümfooniaorkestriga. Orkestri ringreis algas Washingtonis, läks sealt Pennsylvania, Ohio, Michigani, Illinoisi, Indiana, Kentucky, L.-Virginia, P.-Carolina, Virginia, Connecticutti ja New Yorgi osariikide linnadesse. Reis lõppes kontserdiga New Yorgi Carnegie Hall'is.

N. Järvi andis pikema kirjelduse oma matkamuljeist kodumaale tagasi jõudes. Selle reisi korraldas „Columbia Artists" nimeline organisatsioon. N. Järvil tuli juhatada ainult seitsmel kontserdil, mistõttu tal jäi palju aega koos abikaasaga teistel muusikaõhtutel käimiseks ja tutvuda Ameerika parimate orkestritega ja ülikoolide muusikalise tööga. Ta on ilmselt vaimustatud Ameerika muusikaelust pidades parimaks Chicago sümfooniaorkestrit, kellele järgnesid Philadelphia ja New York.

Lahkudes Ühendriikidest kinkis „Schirmeri" noodikirjastus talle kaasa partituure ameerika muusikast, nende hulgas E. Carteri ja Ch. Ivesi sümfooniad. „Just viimast autorit tahaks väga oma orkestriga ka Tallinna publikule tutvustada", lõpetas ta oma muljete edasiandmise.

LENNUHINNAD KANADAST HELSINGI* MONTREALI KAUDU

Lähtepunkt:	Montreal		Toronto		Vancouver		Sudbury		Thunder Bay		Sault Ste. Marie	
	Talvek. $	Suvek. $	Talvek. $	Suvek. $	Talvek. $	Suvek. $	Talvek. $	Suvek. $	Talvek. $	Suvek. $	Talvek. $	Suvek. $
Esimene klass	790	790	867	867	1069	1069	868	868	916	916	898	898
Turistklass	409	499	439	529	539	629	461	551	474	564	474	564
14—21-päevane ekskursioon	751	844	794	887	903	996	855	948	821	914	821	914
22—45-päevane ekskursioon	515	629	540	653	629	758	619	733	569	683	569	683
Hinnad noortele (12—22 a.)	441	495	465	519	555	624	545	599	495	549	495	549
APEX-hinnad	405	503	429	527	519	632	509	607	459	557	459	557

Talvekuudel: 15. 9. — 14. 5. kõik hinnad (väljaarvatud APEX)
Talvekuudel: 1. 9. — 31. 5. APEX-hinnad
Suvekuudel: 15. 5. — 14. 9. kõik hinnad (väljaarvatud APEX)
Suvekuudel: 1. 6. — 31. 8. APEX-hinnad

* Lennuhinnad vajavad valitsuse kinnitust

Kõigist ülalnimetatud linnadest eriühendused esmaspäeval ja reedel Finnairi otselennule Montrealist Helsingisse.

Lennukava osas võtke ühendust oma reisibürooga või otse meiega alloleval aadressil:

FINNAIR
8 King St. East, Toronto, Ont. M5C 1B5
Tel: (416) 362-1511
625 President Kennedy Ave. Montreal, P.Q.
Tel: ZE. 1-3720

Elukevade kuldses aias . . .

Toronto Eesti Lasteaia moenäitus täismajale

Väikeste modellide rivid lasteaia moenäitusel.

Tänavu oli T.E.S. Lasteaia moeparaad antud noorema generatsiooni juhtimisele ja sellest võis näha kuivõrd hästi olid nad õppinud eelnevatest esinemistest. Tänavune paraad toimus laitmatult, olles paras oma pikkuses, võimaldades hästi näha ja kuulda laval toimuva ning evides ühe kaunemaist lavapiltidest, mis kunagi on ehtinud Eesti Maja suurt lava laste ettekannete ajal. Dekoraator M. Rooneem oli võlunud lavale kauni kuldkollastes õites aia, mille kohal lehvisid otsekui rõõmsas tantsus mesilindude rühmad ja kui selle värvilt elavale tagapõhjale lisada veel kommentaator oma erkpunases rahvarüüs ja toreda tanuga ning väikesed modellid nägusates rõivastes, siis tohib küll öelda, et värvide ilu oli silmapaistev . . . ja ühtlasi kui varase kevadpäikese ergas rõõm. Kommentaator M. Puusepp lisaks evis veel lasteaia tädidele omase armsuse ning selgelt heliseva hääle. Klaveril saatis esinejaid pianist R. Veskimets.

Kõik eelpol nimetatud teenivad kiitust ning eriti korraldajad proua M. Puusepp ja M. Silm.

Lühida avasõna ütles lastevanemate nimel Maido Must andes kõne järjekorra üle lasteaia asutajale ning põlisele juhatuse esindajale Alice Kullangole, kes omaltpoolt lausus, et Eesti Lasteaial on eluliselt suur tähtsus ning seda noorte taimelava tuleb juba varakult hoolega kasta ning vaadata, et see umbrohtu ei kasvaks.

Moodide osas oli silmapaistev hea õmblustöö esitus ja puhas stiil, mitte niivõrd toredust otsiv kui just meeldivat ning väikelapse seisukohalt praktilist ent sealjuures ometi kaunidust pakkuv. Riidematerjalidest leidis suuresti kasutamist polyester küll lina, küll siidisegudes aga leidus ka puuvillast, villast ning teisi materjale. Neile lisandus kootuid esemeid ja üks võrratult hästi tikitud tütarlapse pidukleit.

Kes aias . . . kes aias . . . mesilane aias . . . esimeste modellidena tulid lavale pühamunade kirja nägusates ülikondades õde-venda kujutava ansamblina Taali Rooneem ja Marcus Tamm, värvirikkas põiktriibus suvekleit ja poisikese ülikond. Taali Rooneemelt nägime hiljem veel rohelillelist pikkade pükstega suvitus ülikonda Pariisi tegumoes, püksisääred varutud laia kroogitud servaga. Mary Ellen Perrylt oli huvitavaim peenest frotteerist säravalt valge pikk kodu või rannakleit-kuub. Väikest Andres Abet kaastas tore koer Macki. Kuid ta demonstreeris oma ülikonda sama osavalt kui Andres oma.

Mitmed poisid esitasid nägusaid mängu ja piduülikondi. Uuem moed oli pikad jumperpüksid pöönaga taga ja sobivate särkidega täiendatud nagu nägime Erik Jaasonil, Märt Matsool või teistel. Susan Nykyforchynilt jäi meelde väga kaunis ööriietus. Tamara Tambrel oli soe valge kampsun nägusal ülikonnal ja hiljem pioneeride ajastu rüü. Liisa Kukk demonstreeris kaunist liblika varukaga ozhemprit ehk pihukle.ti kirju piuusiga ja hiljem osavalt kootud sinist kleiti.

Reserveerige kõikidele ülalpool mainitud lendudele meie kaudu!

Lähemaks informatsiooniks:

KOHO TRAVEL
191 Eglinton Ave. E, Toronto, Ont. M4P 1K1
Tel. (416) 485-9437

● Liis Jaanivald, noor flöödimängija Stokholmis, esines mitmetes rootsi kirikutes solistina jumalateenistustel kui ka õhtustel kontsertidel. Mh. oli tal kandev osa Johannese kirikus toimunud õhtukontserdil.

● Jaak Peedo, Austraalias 1952 sündinud ja sealse hariduse saanud õigusteadlane, nimetati NSW osariigi ülemkohtu otsusega advokaadiks. Ta töötab ühes advokaadifirmas. Ta on olnud aktiivne eesti üliõpilaskonnas.

Nii Kenneth Lees kui Arno Türk esitasid poistele sobivat riietust ja Henno Ründva oli saanud omale täieliku cowboy väimuse.

Stacy Colterilt pääses hästi mõjule valge pikk kirssidega kleit suvepeoks. Rita ja Trina Läte eelistasid mängudeks ja spordiks pükssee'ikuid ja Carol Anne Paarilt nägime samuti paari võimalust tütarlaste rüü varieerumiseks.

Katrin Küngile oli kootud nägus väikepiiga dzhemper. Heli, Lehte ja Pilvi Leesmentid toretsesid laiade kübaratega oma suvevarustuse üle ning Lembi Veskimetsa ema näitas, kuidas saab teha nägusat lapp-dzhemprit, lappide õige asetamisega. Ivar Paul Soever näitas praktilist poisikese päevariiet ja Tarvo Puust kandis vöö kaunistusega mängukuube. Vanaema oli kudunud Anne Rubergile peenest villasest lõngast pitsvahedega kleidi ning Alaric Nurm näitas edukalt, kuidas saab poiste riietust hästi kaunistada. Armas oli väike Kai-Alissa Puhm oma mukumustrilises kleidis ja Arno Türgi triibulist mängukuube täiendas käeotsas kõikuv latern nagu oleks ta mõni ehtne rannavalvur. Paul Taele oli valmistatud huvitav vateeritud hommikukuub samast materjalist ööriietusele. Marja-Leena ja Martin Roos demonstreerisid kaunist rannariietust, täiendatud huvitavate supelmantlitega. Ricky Hiire seljas nägime huvitavat laiatriibulist spordisärki ja hiljem nägusat piduülikonda valgete pükstega. Spordiriietust rannal esitati veel Kai Ranniku, Adam Medri ja Ingrid Laari variatsioonidega nii mantli kui supelrõiva osas. Erika ja Katrin Verret nägid välja ilusad nii oma kostüümides kuid ka hiljem pikkades roosades rüüdes. Risto Leivat astus lavale otsekui meremees ja tal oli tõesti uhke ankrutega riietus. Ellen Silmal oli silmapaistvalt kaunis pidukleit ja ta esimene kootud roosa pihik koorevärvi seelikuga õrnas mustris mõjus nägusalt.

Õdede vendade meeldivat ja sarnastatud komplekti tõid lavale Alar, Taimi ja Tõnu Petersood.

Kenad tütarlaste kleidid olid Liisa Lugusel ja Erika Meipoomil, viimasel kirju kleit keebiga ning lõpu osas Erika Meipoom demonstreeris Setu rahvariiet. Kristina Nõul oli punane põllkleit kantav vastavate pluusede ja pulloveridega.

Terve rida poisse esitas nii peo kui igapäeva riietust, ühel koguni ilus valge madruse ülikond ja teisel silmapaistev roheline. Leo Mustal oli piduülikond, Marcus Kolgal valge. Sven Linkrusil oli samuti ilus riietus ja Henno Ründva kandis lühikesi valgeid pükse oma peoülikonna juurde suveks. Andrea ja Amy Alfredid võlusid vaatajaskonda valgetes, pitsidega kaunistatud kostüümides. Kogu see rikkalik ja kaunis näputöö oli tehtud emade, vanaemade, tädide poolt. Noorpere näis täielikult ettevalmistatud algavaks kevadeks ja suveks.

Rahvariietele paneb lasteaed samuti hoolsalt rõhku. Erika ja Katrin Verret ja Ellen Oiling esitasid Muhu maakonda ning neile lisaks tulid näitamisele veel Hiiu riietus Maaja ja Risto Leivati poolt ja Liisa Novek Harju-Jaani rüüs. Setu riie Erika Meipoomilt pälvis erilist tähelepanu oma puhta särava tikandiga.

Moenäituse lõpetas lasteaia rivi ning Alice Kullango, kes austas osavõtjaid tänuga, lasi neile sületäie nelke lavale tuua. Ühtlasi tänati ka kõiki hoolsaid perenaisi ning kohvilaudade eest hoolitsejaid. Lahkudes tundsid, et oli olnud üks ilusamaid moenäitusi Eesti Maja Lasteaias.

TIINA TUVIKENE

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 12. aprillil 1977 — Tuesday, April 12, 1977

KIREV MAAILM

NEW YORK — Greta Garbo armastab privaatsust. Samuti ei soovi laiemat tähelepanu Jackie Onassis. Neil päevil Greta Garbo sisenes ühte kauplusse 57. tänaval Madison ave. nurgal, et osta ajakirju. Samal ajal tuli sinna Jackie Onassis. Garbo vaatas ehmatusega Onassist, Onassis samasuguse ehmatusega Garbot. Siis Greta Garbo asetas ajakirjad puldile tagasi ja lahkus ärist sõnalausumata. Ka Onassis lahkus kohe seejärele. Nad muide üksteist ametlikult ei tunne. Äris viibijad vahtisid ammulisui mõlemale kuulsusele järele.

AUSTIN, Tex. — Ainus USA linn alasti elamiseks on Austin, kus juba kaks sellist korterimaja on olemas. Sellelaadilise korterimaja idee rakendati möödunud aasta juulis ja nüüd märtsis avati veel teine, kus pole kohustuslik riiete kandmine. Uue korterimaja avamine toimus pidulikult ja alasti omanik jõi külma õlut ning arvas, et nüüd ta on lõõnud moodsa aja naelapea pihta. Läheduses umbes 25 alasti naist ja meest hullasid korterimaja ujumisbasseinis kuna rock-muusika orkester mängis. Üürilised peavad siiski andma lubaduse füüsilise mitteagressiooni pakti sõlmimiseks, mis lihtsalt ütleb, et ei tohi kedagi füüsiliselt tülitada. Küll on korterimajal tugev julgeoleku valve ja tugevad väravad elanike kaitseks väljastpoolt sissetungijate vastu. Selle valve tõttu on korterid ka 50-dollari võrra kallimad kui teised samasugused.

NEW YORK — „Kolesteroolivaba toit", mida Ameerikas tohutult reklaamitakse ja tohutult müüakse, ei olegi tõeliselt nii kolesteroolivaba, nagu seda reklaamis kiidetakse, kirjutab dr. Fred Kummerow Illinois ülikoolist. Ühe „kolesteroolivaba" margariiniga tehtud katsest ilmnes, et see sisaldab rohkem kolesterooli kui tavaline või.

ROTTERDAM — Kolm poola reisijat ühelt Poola reisilaevalt hüppasid ära ja küsisid põgenikuseisust. Samalt laevalt olid 18 kadunud kui laev lahkus Rotterdamist Inglismaa poole.

VARSSAV — Varssavis jookseb praegu kaks uut poola filmi, mille vaatamishimulised moodustavad pikki sabasid, kuna käivad kuulujutud, et filmid varsti ära keelatakse. Filme pole ametlikult arvustatud. Üks film käsitleb stalinistlikku aega Poolas — ainet pole seni Poolas filmitud. Teises on suvelaagris vastastikku asetatud noor idealist ja vana küünilise õpetaja, kes elab põhimõtte järgi, et partei seisukohad alati võidavad.

NEW YORK — „Drive-IN-SURNUMAJA" avati Louisianas. Seal asetatakse kirstu pandud surnu sellekohasele vaateaknale, nõnda, et lein ajad võivad vaateaknast mööda sõites autost lahkumata näha lahkunut ja „avaldada temale oma viimast respekti". Ajalehtede poolt korraldatud ringküsimistel oli enamus vastuseid uue ettevõtte vastu. Märgiti, et sellega muudetakse leinamine juba liiga motoriseerituks.

LENINGRAD — Leningradi kohus mõistis 6—7 aastaks töölaagrisse kaks kunstnikku, kes möödunud aastal olid maalinud nõukogude-vastaseid loosungeid avalike hoonete seintele. Süüalusteks olid Oleg Volkov ja Julij Rõbakov. Neid süüdistati „huliganismis".

NEW YORK — Printsess Yasmin, Ali Khani ja Rita Hayworthi tütar, kaebas Bloomingdale kaubamaja kohtusse ja nõuab $1,1 miljonit selle ees, et kaubamaja oli oma ostukottidele pannud peale tema alasti pildi. Tülikisimus lahendati hiljem vabandamisega äri poolt, kes soletas, et pilt kujutanud üht teist Yasmini.

Karavanil esineb seitse uut paviljoni

Passid tulid müügile 4. aprillil

Möödunud esmaspäeval, 4. aprillil algas eeloleval suvel toimuva Karavanipidustuse passide müük. Igal esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kell 7—8 õ. ja laupäeval kell 9.30—11 e.l. on Eesti Maja eesruumis Tallinna paviljoni komitee müügilaud, kus on võimalik passe müügile võtta. Karavani organiseerimine on nüüdseks lõpliku ilme võtnud ja eelmiste aastate eeskujul näib see tänavu kujunevat samasuguseks rikkaliku eeskavaga rahvuvahelise miljööga ürituseks.

Esmaspäeva õhtul jagas Tallinna paviljoni mänedzher K. Jõgi koos laekuri Marju Säägiga soovijaile passe müügiks. Kuna passidelt, mis eelmüügilt ostetud, saab Tallinna paviljon omale tulu, siis on eestlased seda tulupunkti alati edukalt kasutanud olles alati olnud parimad passide müüjad. Tänavu tuleb müügi elavamaks muutmiseks eelmüügi ajal omatud passide omanike vahel loosimisele kolm väärtusliku võitu.

Samuti on väljapandud kaks väärtusliku auhinda kahele parimale müüjale kuna kõigi passimüüjate vahel loositakse välja O. Timmase hinnaline maal, mille kunstnik kinkis Tallinna paviljonile.

Tänavu on passide hind eelmüügil $4.00, pärast 11. juunit aga $5.00. Müüjad saavad üheksa passi müümisel ühe omale tasuta.

Karavanipidustusele on aega vaevalt kolm kuud. See on järjekorras üheksas pidustus kus on Toronto erirahvuste kultuurilist mitmekülgsust ja elujõudu üksteisele näidatud. Nende aastatega on sellele nii palju tähelepanu antud, et seda juba parimaks Kanada suvepidustuseks peetakse.

Pidustus toimub seniste kogemuste kohaselt. Juurde tuleb seitse uut paviljoni, nende hulgas omavad oma paviljoni ka Canadian Opera Company ja Performing Arts in Canada, mis kindlasti suurendavad pidustuse kunstilist taset ja rikastavad ka väärtusliku sisuga. Teised uued on Portree (Shoti), Quebec, Zermatt (Shveitsi), Famagusta (Küpros), New Delhi (India).

Performing Arts in Canada on koordineeriv keskus, kus südamikuks on Pariisi paviljon koos teiste prantsuse lavakunstnike ja teatrigruppidega.

Quebeci paviljon saab toetust oma provintsi turismi- ja kultuuriasutusilt.

Käesoleval aastal on tagasi ka kuus paviljoni, mis möödunud aastal mitmesugustel põhjustel ei saanud pidustusest osa võtta, nagu Amsterdam, Novgorod, Port Royal, Praha, Riia ja meie Tallinn. Viimase asemel oli möödunud aastal Tartu. Sellega on paviljonilinnade arv tõusnud arvukamaks.

Kõigisse on aga võimalik minna ühe passiga mille hinnaks on $4.00 eelmüügil ja pidustuse ajal üks dollar rohkem.

Eestlastele aga oma paviljonikomitee vahendusel lisanduvad mitmed võiduvõimalused.

Praegu on trükis ka väga sisukas ja maitsekas kavaraamat, kus antakse ulatuslikke andmeid eestlaste ja nende kultuuri, harrastuste ja töö vastu. See on suurepärane eestlasi tutvustav väljaanne, mis sobib oma teistest rahvustest töökaaslasile kinkida ja mis neid ka pidustuse ajal Tallinna külastama kutsub.

Opereti „Havai lill" tegelasi. Vasakult: Erika Veskimets, Harry Mürk, Elna Libe, Tamara Norheim ja Jaan Lents.

Lillelise muusikalavastuse kandja

„Eesti Rada" nr. 29, 1946. aasta numbris kirjutab prof. Th. Lemba Geislingeni teatritrupi uuemat lavastust arvustades:

„Geislingeni teatritrupp oma direktori P. P. Lüdigi juhatusel külastas ka oma ringreisul Ambachi ... Kui arvestada, et see sajaliikmeline solistide, koori, orkestri ja tantsijatekogu on leitud, väljaõpetatud ning arendatud esitatud tasemele ühes võrreldes meie kodumaa linnadega väikeses, umbes nelja kuni viie tuhande elanikuga laagrilinnas, nagu seda on Geislingen, siis tuleb avaldada imestust dir. P. P. Lüdigile, kes oma suure töö ja energiaga on saavutanud sääraseid tulemusi, mis menutasid meie operetietendusi „Estonia" teatris oma parimal ajajärgul.

Oma kahekümneviie-liikmelise orkestri on P. P. Lüdig põhjalikult distsiplineerinud ja käsitleb teda vabalt, nagu individuaalselt mänguriista sujuva kõlavusega, muusikalise tunderikkusega ja peene nüansseerimisega."

Sellest on möödunud üle 30 aasta. Pärast pikka vaheaega on aga ees teistkordne võimalus Toronto eestlastel kaasaelada operetilavastusele, kus kogu algatuse teostajaks ja hingeks on olnud mitte Kanadas ja Torontos, vaid teisel pool piiri Ühendriikides elav muusikamees, kes on väga sageli viibinud sel raskel lumerikkal talvel Torontos harjutades ja õpetades, töötades ja juhatades, et kevadel võiks Havai lill koos siinsete lilledega samaaegselt puhkeda ja inimestele rõõmu tuua ja nende elu rikkamaks teha. Selle julge algatuse tagab just tema kui muusikamehe ind ja energia, oskused ja anne, sest opereti mootoriks on muusika.

Eeloleval nädalalõpul on võimalus seda uut talvepikka tööd minna vaatama, nautima ja kaasaelama. **Meie oludes on see siiski selline** suursaavutus, mida peame kui kallist kinki tänumeeli vastu võtma.

SOOME FILME TORONTO KINOS

Aprilli teisel poolel alustatakse Torontos soome filmide näitamisega Ontario Science Centre kinosaalis. Teisipäeval, 19. apr. esitatakse „Juha", neljapäeval, 21. apr. „Valge põhjapõder", teisipäeval, 26.. „Tundmata sõdur" ja neljapäeval, 28. „Lõikuskuu". Filmid on soomekeelsed, kuid varustatud ingliskeelse tekstiga. Sissepääsuks on Ontario Science Centre sissepääs. Alguse kellaajad pole veel selgunud, tavaliselt on need olnud kas 7.30 või kl. 8 õ., mida tuleb enne kontrollida.

UJUMISVÕISTLUSED EESTI NOORTELE

Laupäeval, 16. aprillil kell 4.30 p. l. toimub eesti ujumispäev Torontos Pape Recreation Centre'is, Pape ja Gerrard St. East. Kavas on iluujumist, vettehüppeid, võistlusujumist ja teateujumisi. Informatsiooniks helistada tel. 924-6028. Kõik eestlased on kutsutud võistlusi jälgima.

„Mees, kelle käes on trumbid"

Hugo Raudsepa lõbus komöödia teatrihooaja lõpuks

Ikka küsitakse: „Midagi lõbusat, eriti kevadeks!' — Siin see on!

Parast paljuid aastaid tuleb komöödiate vanameister Hugo Raudsepp meile jälle külla lõbusa tujuga — nalja ja naeruga. Ta viib meid tagasi sinna, kus visa võitlus käis võimu ja positsioonide pärast.

„Patriootide" oli aunimetus ja iga partei võitles isamaa eest.

Raudsepp vaatab seda võitlust läbi sõbraliku huumori-prisma, mõistmata kohut kellegi üle.

Ta meisterlikud situatsioonid kujunevad aga rabavalt koomilisteks ja kaasakiskuvaiks.

Siin näeme poliitikute ja karjeristide erinevaid võtteid ja vahendeid, mida nad kasutavad eesmärgile jõudmiseks. Siin näeme aga ka meest, kelle käes on trumbid ja kuidas ta neid kasutab, eriti kui mängus on naised. Üks üllatus järgneb teisele ja lõbu on laialt! sõpru.

„Mees, kelle käes on trumbid" vallutas kõik vaba kodumaa suuremad teatrid ja valmistas publikule palju lõbusaid õhtuid. Parteipoliitilised võitlused on vaba ja demokraatliku korra lahutamatu osa.

Ja kui mõnda sündmust sõdamest naerame, siis teame, et ka see oli ajalugu.

„Mees, kelle käes on trumbid" on vaimukas ja naljarohke tagasivaade sellesse ajaloolõiku.

„Mees, kelle käes on trumbid" on mai vastuvõtuks ülimalt sobiv naerunärve kõditav komöödia. — Lõbusa tujuga kevadesse!

Kanada Eesti Teatri lavastusel etendub „Mees trumpidega" laupäeval, 30. apr. kell 4.00 p.l. Monarch Park Secondary kooli aulas. Pääsmed eelmüügil tavalistes müügikohtades. Reserv. ja inf. ka telef. 485-7823.

RUTH TULVINGU FRAGMENDID

Ruth Tulving on võibolla üks meie aktiivsemaid kujutavkunstnikke, kes on pidevalt olnud tegev loomingulises töös ja näituste korraldamisel. Nii toimus tal 1976. aastal kuus näitust, kaks neist Euroopas (Pariisis ja Londonis).

Äsjane Victoria University New Academic Building'us esitet tööde valik koosneb 14 akrüülmaalist ja viies litograafilisest lehest, milledest viimased on varematel näitustel juba esitatud. Maalide üldtiitli all on tõepoolest reaalselt usutavad looduse fragmendid, ükskõik millises mikrokosmose skaalas mineraalid, botaanilised või anatoomilised vormid. Mõneski maalis tundub nagu oleks need soojad niitjad fragmendid oma rikkaliku tagapõhja tekstuuriga pinnal just meie soontes tuiskavad elurakud, mis hetkeks on seisatunud, et vaatles ka siis edasi elada kui silmad on ära pööratud. Sama hästi võivad nad olla ka hinge- ning emotsioonide fragmendid, millele on antud reaalne vorm. Rikkalik pinnatekstuur on saavutatud shablooni ja pintslitehnika tundelise kokkusulatuse läbi. Õhukese värviga maalitud kindlakujulised vormid on liikuvad, kuid mitte temperamentsed — intellektuaalselt, mitte emotsionaalselt kujundatud. Mõnikord on nad peene graafilise joonega piirjoonestatud. Selles aimame graafiku-maalija dilemmat: maalides on tugev graafiline element — ja Ruth Tulvingu graafika on maaliline.

Ka täispinnaline kompositsioon põhineb fragmentsuse ideele, iga maal mõjub osana ühest suurest vaevalt aimatavast tervikust ning ainult vähestel juhtudel esineb kindlavormiline suletud kompositsioon (nr. 9). Sellejuures on ta tööde koloriit soe, pehmelt vibreeriv ning enamal juhul harmooniline. Erandina esineb ka tuliseid värvipurskeid nagu keevat maaki hõõguvaist kaljudest. Kuid on ka jäiseid siniseid kompositsioone milles on siiski koloriidi tasakaal loodud intensiivse punase või oranzhi abil. Fragmendil on uus ja huvitav loomingugrupp, esimese pilguga abstraktsena tunduv, kuid ometi elavalt reaalne.

ABEL LEE

Eesti Meeskoor „Koit" 28-aastane

Laupäeval, 5. märtsil möödus täpselt 28 aastat Eesti Meeskoor „Koit'i" asutamisest Inglismaal. Selle päeva väärilisseks tähistamiseks olid kogunenud koori lauluvennad. toetajaliikmed ja perekonnaliikmed koos külalistega Eesti Kodusse, kus ootas kevadlilledega kaunistatud pidulaud. Koorijuhtidele anti lilli ja veedeti koos meeleoluline õhtu. Järgmine meeskoori kontsert toimub laupäeval, 7. mail Läti Maja saalis, kuhu oodatakse rohkearvuliselt külalisi ja koori raadiajaamades.

EESTLASE MUUSIKAT TORONTO RAADIOSAATES

Toomas Treumuth Torontost tutvustab kolmapäeval, 13. aprillil s. a. kell 11. 30 õhtul CHUM-FM raadiojaama saates omaloodud muusikat. Saade kestab 30 minutit, sellest 10 minutit kulub intervjuule ja 20 min. muusikale. Ta esineb 5-liikmelise muusikutegrupiga milles ta ise mängib mitmesuguseid klavereid, orelit ja synthesizer'it.

Tema muusikapalasid on juba mängitud Ottawa ja New Yorgi raadiajaamades.

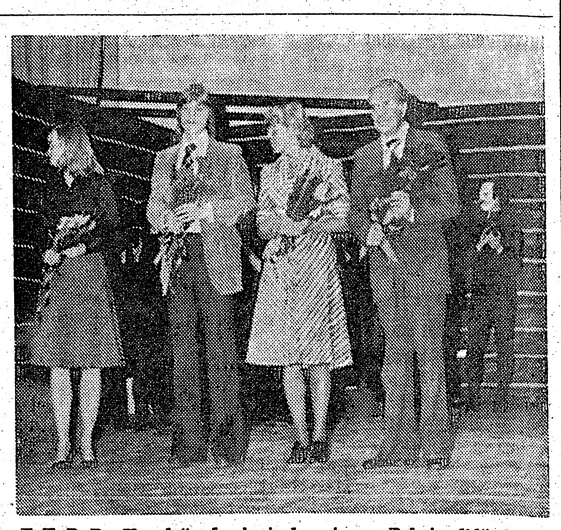

T. E. R. R. „Kungla" rahvatantsulavastuse „Rehetondid" lõpul anti lilli üle lavakujundajale L. Valter'ile, muusika komponeerijale Heikki Kullale, tantsujuhtidele Taimi Voksepale ja Toomas Metsalale.

Foto: T. Säägi

Nalja

Professor küsib tudengilt:

„Mida valiksite kas raha või mõistuse"

„Raha."

„Mina valiksin teie asemel mõistuse," noomib professor.

„Igaüks valib selle, mis tal puudub."

Sündmuste kalender

Laupäeval, 16. ja pühapäeval, 17. aprillil, esimesel kl. 7.30 õ., teine kl. 3 p. l. Monarch Park Secondary School'i ruumes Eesti Rahvusteatri etendus „Havai lill".

Laupäeval, 16. aprillil kell 7.30 õ. Folk Arts Multicultural Centre'is, 185 Bunting Rd. St. Catharines'i Eesti Seltsi kevadpidu.

Pühapäeval, 17. aprillil kell 12 päeval Eesti Majas Pensionäride Klubi loterii.

Neljap., 14. apr. Eesti Maja väikeses saalis kell 7.30 õhtul õp. Ed Mägi kõne ainel: Juhtiv käsi ajaloos.

Kesknädalal, 20. apr. Eesti Maja väikeses saalis kell 7.30 õhtul Ed Mägi kõne ainel: Eesti lipu õnnistamine Tallinnas 24. veeb. 1944 Estonia kontsertsaalis.

Kaks Saaremaa kalurit sorivad sassiläinud kõit. Nad ei leia kõie teist otsa.

„Mades!" käratab Priidu. „Kos kõve teine ots on?"

„Põle mette enam olemas."

„Ära aja kõdi!"

„Ma lõikasin ta maha."

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus valjaspool tööaega:

Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-3316

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul ..... $8.—
esiküljel $3.50
tagaküljel $3.25

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495

2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

„Vaba Eestlases" ilmunud Tommy Tomsoni fotosid saab tellida talitusest või tel.: 423-4553 ja 461-6916.